

AREGGEL

Ára 24 fillér

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
VI. KERÜLET, TERÉZ-KORUT 62. SZÁM

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
TELEFON: AUTOMATA 278-82 ÉS 278-83

MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL

FELELŐS SZERKESZTŐ: LÁZÁR MIKLÓS

Előfizetési ár (csak vidékre) egy negyed évre 3 pengő. Egyes szám ára 30 Groschen 4 dinár, 120 lira, 2 francia frank, 10 lei

TELEFONOK VASARNAP DELUTANTÓL REGGELIG: JOZSEF 308-30, JOZSEF 310-16

VIII. évfolyam

Budapest, 1929 december 30

52. szám

A győri kamarai botrány vasárnap a súlyosan megvádolt főtisztviselők rehabilitálásával végződött

Pertinax szenzációs cikkben jelenti be az Echo de Paris-ban, hogy a nagyhatalmak a magyar és bolgár jóvátétel ügyét le akarják venni a hágai értekezlet napirendjéről

A nagyhatalmak szerint a hágai értekezlet ratifikálásához nincs is szükség a kishatalmak aláírására

Páris, december 29.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Jól informált helyről nyert értesülés szerint a keleti jóvátétel kérdésében az elmúlt hét során az ünnepek ellenére

élénk tárgyalások folytak Magyarországgal.

Noha jogilag és lényegileg a magyar álláspont mindenben változatlan, van rá remény, hogy Hágában megtalálják a békés megegyezés útját. Ha azonban ez a remény nem válnék valóra,

a keleti jóvátétel kérdését Hágában egyszerűen elodázzák,

anélkül, hogy ez a halasztás bármiben befolyásolná a Young-terv dolgát.

Páris, december 29.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Az „Echo de Paris” hasábjain Pertinax azt írja, hogy annak a jogszabírozásnak az értekezletén, amely a hágai értekezlet végleges jegyzőkönyvét dolgozza ki, komoly nézeteltérés merült föl a

„meghívó”

és a

„meghívott”

államok között. A meghívó államok: Franciaország, Anglia, Belgium, Olaszország, Japán, Németország képviselői a jegyzőkönyv egyik cikkébe azt a rendelkezést foglalták bele, hogy

elengedő, ha az illető kormányok ratifikálják az okmányt.

A meghívott államok: Lengyelország, Csehország, Románia, Jugoszlávia és Görögország képviselői ezzel szemben a kérdéses cikket olyan értelemben kívánták módosítani, hogy

föltétlenül szükség van a jóvátétel kérdésében érdekelt valamennyi állam ratifikálására.

Mint ahogy a kérdésben nem tudtak megegyezni, a döntést a hágai értekezlet számára tartották

főnn. Pertinax szerint a meghívó államok a versaillesi szerződésre hivatkoztak, amely a szerződés hatályosságát Németország ratifikálásán kívül a szövetséges és társult hatalmak közül csupán három jóhatalom ratifikálásához kötötte. Utaltak továbbá arra, hogy Németország hitelezői a jóvátételi bizottságban sem élveztek egyenlő jogokat, minthogy csupán Jugoszláviát ruházták föl szavazati joggal, de ezt a jogot is csak azokban a kérdésekben gyakorolhatta, amelyek Ausztriára, Magyarországra és Bulgáriára vonatkoztak.

A meghívott államok

ezzel szemben azon az állásponton vannak, hogy még ha ezt az elvet csakugyan érvényesítik is, akkor is

Jugoszlávia hozzájárulása nem hanyagolható el.

A meghívott államok hivatkoznak arra is, hogy a londoni, valamint a spaai egyezmény aláírásához őket is meghívták. Pertinax megjegyzi, hogy a fölmerült vita

nem elméleti jellegű, mert igen határozott érdekek forognak kockán.

Tudvalevő — írja — hogy Magyarország és Bulgária visszautasítja a jóvátételek tárgyában eléje terjesztett új megállapodásokat.

A nagyhatalmak véleménye ebben a kérdésben megoszlik:

emellett mentesíteni akarják magukat attól a kötelezettségtől, amely ezen a ponton egyrészt Magyarország és Bulgária, másrészt az említett államok szomszédai és hitelezői között fölmerülhet.

Eppen ezért a nagyhatalmaknak az a szándéka, hogy ezt az ügyet elhalasztják és a hágai értekezlet napirendjéről leveszik.

Am a kisantant államai és Görögország jól tudják, hogy ha a hágai értekezlet egyszer befejeződött, soha többé nem juthatnak igazsághoz. Ily körülmények között legalább is tartózkodni akarnak a hágai egyezmények aláírásától mindaddig, amíg nem nyugtatják meg őket a későbbi eljárás tekintetében.

Hága

Tíz éve dolgozik a magyar polgár reggeltől estig, újévtől Szilveszterig, tíz éve robotolunk a mindennapi kenyérért, a boldogabb jövőért, tíz éve vivjük ezt a kétségbeesett közelharcot és az a nemzedék, amely sebesült Atlaszként egy történelmi korszak minden gyötrelmét hordozza vállain, még ma is az elmúlt békeidők tisztaságát, nyugalalmát, emberi méltóságát, szerénységét és tisztesség-tudását sóvárogja vissza. Almodni szabad? Ezt csak nem tiltja törvény, rendelet, hatóság? De kinek van ideje tűnő álmokpeken merengni, amikor minden órából frissen virul ki újabb gond és bánat, megaláztatás és keserűség. Meddig bírjuk még ezt a cudar életet? Az idegek teherviselésének is megvan a maga határa. Egyszer végre ütni kell az órának, amely kongó szavával az Idők fordulását jelenti! Tíz éve lesz, hogy összeszorított fogakkal irtuk alá azt a békeszerződést, amelynél megrendítőbb grászjelentést nem ismer a mi történelmünk. Tíz éve lesz, hogy, mint a brennusi kardot, ezt a pergamentet vetik a serpenyőbe, amelyben a magyar nép sorsa megmérte. Tíz éve zörög kísértetiesen ez a papiros a fülünkbe, tíz év óta koppannak csontos ujjak a szerződés paragrafusain. Amit kívántak tőlünk: teljesítettük. Dolgoztunk és fizettünk, You paid as gentlemen! Mint az urak, ugy fizetünk, mondták rólunk az angolok. Igen, fizettünk, mint urak és dolgoztunk, mint gályarabok. A história széke előtt nyugodtan li-vatkozhatunk arra, hogy nem volt Európában még kis nemzet, amely ebben az évtizedben, ócaimnyi vérvesztés után ennyi becsülettel, önuralommal, önmegtágadással, a lemondásra ekkora erővel és ily szorgalommal teljesítette volna vállalt kötelezettségét. Mindez nem volt elég? A mai modern, mechanizált és amorális politika azonban nem számol erkölcsi, csak anyagi eredményiségekkel, de viszont soha az európai politika egyetlen korszakában sem félt és remegett a realpolitikusan annyira a lenézett és lebecsült morális erőktől, mint ma, a demokratikus világsajtó ellenőrzésének korában. S az egyhanguság, amellyel ezuttal gróf Bethlen István a magyar közvélemény hágai útjára bocsátotta, a legerősebb és legélesebb morális fegyverek közé tartozik. Bethlen István politikája nem a mi politikánk, ez a politika a magyar polgár sorsát nem enyhítette, minden nap súlyosabbá tette a terhet, amely ránk nehezedik, mi itthon ennek a rendszernek a szellemétől, a mai közélet erkölcsétől, fullasztó légtöréstől sürgősen megszabadítani vágyjuk az országot, de ebben a percben, amikor a magyar kormány elnöke, mint ennek a szenvedésekben krisztusivá nemeseedett népnek a képviselője a telhetetlenség, a bosszúvágy és az engesztelhetetlen rosszakarattal ellen felveszi a harcot, vesszenek kőbe a falak, amelyek pártokat és frakciókat egymástól elválasztanak. Az egész vergődő magyarság osztatlanul és föntartás nélkül, minden kétségbeeséssel harsogja Hága fele: Elég volt!

Bethlen, Wekerle és Korányi csütörtökön, Walko pénteken éjjel utazik Hágába

A hágai magyar delegáció tagjai ma reggel kezdik meg háromnapos előkészítő tanácskozásait. — Legkésőbb január 12-éig befejeződnek Hágában az érdemleges jóvátételi tárgyalások

(A Reggel tudósítójától.) Bethlen miniszterelnök vasárnap visszaérkezett Budapestre és ma korán délelőtt megkezdte tanácskozásait a hágai magyar delegáció többi tagjával.

Walko külügyminiszterrel, Wekerle pénzügyminiszterrel és Korányi Frigyes báróval, valamint a külügyminiszterium és a pénzügyminiszterium referenseivel. A magyar delegáció három napon keresztül állandó készenlében marad és A Reggel megbízható értesülése szerint

csütörtökön, illetve pénteken utazik el Hágába,

ahol Jaspár belga miniszterelnök pénteken délután 5 órakor nyitja meg a sorsdöntő jóvátételi tárgyalásokat.

Csütörtökön reggel 7 órakor utazik el Budapestről Bethlen miniszterelnök, Wekerle pénzügyminiszter és Korányi Frigyes báró, pénteken reggel 7 órakor pedig — ugyancsak a frankfurt-kölni vonalon — Walko külügyminiszter, Forster Pál báró, volt belgrádi követ és Hevesy Pál genfi miniszter-rezidens.

Harminecórás utazás után Hágában Török Sándor hágai ügyvivő fogadja a magyar delegáció tagjait, akiknek kívül valószínűleg kitartott még Hágába Gajdóczy Géza meghatalmazott miniszter és Festi Pádor báró bukaresti követéségi tanácsos is, amennyiben a magyar-román optációsügyben külön egyezségi tárgyalásra kerülne Hágában a sor. Wekerle pénzügyminiszter szombaton éjjelig, sőt vasárnap is egész napon át bent dolgozott hivatalában és hosszasan tanácskozott előbb Korányi báróval, majd Walko külügyminiszterrel, aki szombaton éjjel érkezett vissza vidékről Budapestre. Bethlen miniszterelnököt Walko részletesen tájékoztatja ma délelőtt párisi tárgyalásainak eredményéről és azután megvitatják a jóvátételi probléma teljes anyagát. Beavatott helyről szerzett értesülések szerint nincs kizárva, hogy

a magyar delegációnak Hágába való elutazása előtt rendkívüli minisztertanács ül össze

és itt beszélik meg a hágai konferenciával kapcsolatos problémákat. Hágában a pénteki ünnepélyes megnyitó után szombaton kezdődnek meg az érdemleges tanácskozások, amelyeknek részletes programja még mindig nincs megállapítva. Annyi bizonyos, hogy

legkésőbb január 12-én a konferenciának legtekintélyesebb résztvevői elhagyják Hágát,

Tardieu francia miniszterelnök és Briand külügyminiszter, hír szerinti, egyenesen Londonba utaznak, de ha el is mennek Genfbe, itteni tanácskozásainak legfontosabb célja a

január 21-én Londonban kezdődő leszerelési konferencia előkészítése lesz. A Népszövetség január 13-i tanácsülésének napirendjén ugyanis nemzetközi szempontból érdemleges kérdés nem szerepel. Előreláthatóan föl fogják itt olvasni

A francia kamara vasárnap megszavazta a tisztviselők fizetésemelésére szánt 400 milliós hitelt, továbbá a többgyermekes családok, a kis adófizetők és a termelők további adóleszállítását

Páris, december 29.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A kamara vasárnap két ülést is tartott, hogy a kormány törvényjavaslatait még a szünet előtt tető alá hozza. Az első javaslat 100 millió frank hitel megszavazását kéri az állami hivatalnokok fizetésének emelésére. Egész délelőtt tartott és késő délutánig húzódtó a vita, amelynek során az ellenzék azt kívánta, hogy adják a javaslatot a pénzügyi bizottságnak vissza, minthogy

az ellenzék szerint kevés a javaslatba hozott fizetésemelés.

Az ellenzéki javaslatot 305 szavazattal 375 ellenében, tehát összesen csak 30 többséggel, elvetették. Ezután a kamara

a 400 millió frank hitelt megszavazta.

Tüvész pusztított el Duisburghban egy hatalmas liszt- és gabonaraklárt

Duisburg, december 29.

(A Reggel tudósítójának távirata.) A Koch és Társa szállítványozási cégnek a duisburgi kikötőben lévő hatalmas raklárai az ott felhalmozott rendkívül nagy gabona- és lisztkészletekkel együtt

tüvészben elpusztultak.

A tüzet az egyik elevátorban támadt rövidzárlat okozta. A nagy szélben a tűz nagyon gyorsan elharapódzott és az esti órákig

teljesen elpusztította a raktárhelyiségeket, úgy, hogy csak a csupasz falak maradtak meg.

Az oltási munkálatokban valamennyi tüzoltóság és három tűzoltóhajó is részt vett. A raklárral szomszédos lakóházakat és üzleti épületeket ki kellett üríteni.

Az indiai nemzeti kongresszus Ghandi függetlenségi javaslatát fogadta el Bose indítványával azonnali szakítást követelte

Lahore, december 29.

A Reuter-ügynökség jelenti: Az indiai nemzeti kongresszus teljes ülést ma nyitotta meg Pandit-Javaharlal Nehru elnök, aki beszédében hangsúlyozta, hogy szocialista és közlársasági alapon áll és cisszatulastja a domániumok statutumait. A kongresszus céljait röviden a következőkben foglalta össze: Hare

a Henderson-féle magyar-román optációs-ügyi jelentést

is, de nem valószínű, hogy ezzel kapcsolatban konkrét intézkedésre kerüljön a sor. Ilyen körülmények között aligha mennek el Genfbe a hágai magyar delegáció tagjai, természetes azonban, hogy a végleges döntés a hágai konferencia eseményeitől függ. Január 12-én túl előreláthatóan már csak a szakértők maradnak Hágában és így minden jel amellet szol, hogy a hágai magyar delegáció tagjai

január közepére visszaérkeznek Budapestre és Bethlen miniszterelnök január 21-én már részletesen tájékoztathatja a Házat a jóvátételi tárgyalások eredményéről.

Bethlen miniszterelnököt távollétében Vass népjóléti miniszter helyettesíti.

és áttért a kormány törvénytervezetének tárgyalására, amely az adó csökkentését célozza. Az adóleszállítás elsősorban a többgyermekes családoknak, a kis adófizetőknek és a termelőknek kedvez. A javaslat által tervezett adócsökkentés összege

évi 1.5 milliárd.

A jövő év júliusában már megszavazott adóleszállítással együtt az évi adócsökkentés végösszege 2.47 milliárdot tesz ki. Tardieu miniszterelnök kívánságára, aki nyomatékosan hangsúlyozta, hogy a kamara ezévi ülését még a vasárnapi napon be akarja fejeztetni, hogy a közelgő nemzetközi konferenciák hátralévő néhány napot a konferenciák előkészítésének szentelhesse, a föliratkozott szónokok lemondottak a szólás jogáról.

a teljes nemzeti függetlenségért, a jelenlegi önálló törvényhozási intézmények beiktatása és az adósztrájk kimondása.

harmincezer indus jelenlétében, tomboló lelkesedés közepette fölmutatta India nemzeti lobogóját.

A kongresszus épületén kívül összesereglett tömeg lelkesedésben áttörte a rendőrkordont. A nagy tolongásban sokan elájultak. A kongresszus intézőbizottsága tíz óráig tartó üléseken foglalkozott Ghandi javaslatával, amely India teljes függetlenségére irányul és elutasítja a londoni tanácskozásokon való részvételt. Ghandi javaslatát 131 szavazattal 89 ellenében

elfogadták.

Ellenben elutasították Bose nemzeti párti képviselő javaslatát, aki az Angliával való bizonyos azonnali megszakítást indítványozta és az általános sztrájk mellett tört lándzsát.

Szilveszter GUNDELNÉL

A GELLÉRT-szálló összes éttermeiben

Szilveszteri vacsora (Menü: P 7.- vagy étlap szerinti étkezés.) BERKES BÉLA MUZSIKÁL

A Márványcsarnokban és a Téli kertben monstre jazz-band zenéje mellett kávéházi jellegű fogyasztás (4.- pengős consumations jegyek alapján)

LIGETI ÉTTERMÉBEN hangulatos Szilveszter-est

ZONGORA

Asztalokat tanácsos jóelőre megrendelni!

UJDONSÁG SULTÁN SAJT

MONICO

PESTI MONT-PARNASSON, KOSSUTH LAJOS TER 14
DSUNGEL-BAR, GÖNCZI MIXER, TEXAS JAZZ TRIO

B. u. é. k.
mélyen tisztelt vendékek és ismerőseinek
GÁL
Károly-körút 3

VÁLTÓHITELT

ARUFEDEZET MELLETT LEGELŐNYÖSEBBEN ES LEGGYORSABBAN FOLYÓST BANK- ÉS ÁRUFORGALMI, V., NÁDOR-UTCA 30. SZÁM

Megszünik a diktatura Spanyolországban

Primo de Rivera bejelenti a kormányváltozást

Madrid, december 29.

(A Reggel tudósítójának távirata.) Primo de Rivera tábornok vasárnap az „ABC” szerkesztője előtt nyilatkozva, kijelentette, hogy a mostani állapot további főtartása hátrá-

nyokkal és kockázatokkal járna. Ma már megérett az idő arra, hogy a diktatura megszüntetésére gondoljanak.

A diktatúrát a végleges kormányzat berendezéséig átmeneti kormányzat követi.

Fenyő Kornél ismert fővárosi mérnök 18 éves fia szombaton éjszaka a vonat elé vetette magát

(A Reggel tudósítójától.) A vasárnapra virradó éjszaka megrerendítő diáktragédia történt, amelynek

áldozata Fenyő Kornél ismert budapesti mérnök 18 éves László nevű fia.

Fenyő Kornél, aki a Király-utca 69. számú házában lakik, családjával együtt szombaton este hiába várta haza László fiát, a fiatal ember késő éjszakáig sem tért haza. Fenyő László elmaradása nagy aggodalmat keltett a családban, mert a fiatal ember, aki a Real-tanoda-utcai reálgimnázium nyolcadik osztályának növendéke, sohasem szokott ilyen késő órákig elmaradni. A rendkívül tehetséges fiu, aki

a reálgimnázium egyik legkitünőbb matematikusa

s aki nagy kedvvel készült a mérnöki pályára, amely pálya tradíció a családban, csak a tanulmányok élt s így elképzelhetetlen volt a szülőik előtt, hogy mi történhetett vele. Különösen agrdódtak azért is, mert nemrégiben sarlach-betegségen ment át, ami tulságosan megviselte szervezetét s így balesettől féltették. Az agrdó család érdeklődött a rokonoknál, ismerősöknél, átkutatták a várost, azonban minden fáradság eredménytelen volt, amidőn

őfelmkor a főkapitányság telefonon értesítette Fenyő Kornélt, hogy fia öngyilkosságot követett el és meghalt.

A rendőrség jelentése szerint a Fehérvári-útvánál a 4-es számú őrház közelében Cseke Mátyas pályaudor kevéssel éjjel előtt egy jól öltözött fiatal férfi sztracionált holttestét találta

a vasuti töltésen. A bizottság, amely kiszállt, megállapította, hogy a fiatalembert

a vonat gázolta el,

de hogy melyik vonat, azt nem tudják, mivel ezekben az éjszakai órákban számtalan vonat halad át az itteni sínpáron. A fiatalember zsebében egy arcképes kereseloyjegyet találtak, amely Fenyő László névre van kiállítva. Néhány iskolai jegyzet s egy notesz volt még ezenkívül a zsebében, s a noteszben egy táblalapon a következő kusza sorok állottak: „Volt valami bajom, ami miatt életemet nem tudom tovább folytatni.” Az ideges bucsusorokról, amelyeket még alá sem irt, látható, hogy azokat teljesen feldult lelkiallapban irta a szerencsétlen fiatalember. A szülők a rendőrség értesítése után kétségbeesetten siettek ki a helyszínre még az éjszakai órákban és

a halottban nagy fájdalomra fölismerték elűnt fiukat.

A rendőrség, miután megállapította, hogy kétségkívül öngyilkosság történt, a holttestet beszállította a bonetani intézetbe. A Reggel tudósítója beszélt a lesújtott apával, aki elmondotta, hogy szerencsétlen gyermekének semmi oka sem volt, hogy öngyilkosságot kövessen el, kiváló tanuló volt, szerény, szorgalmas és ambiciózus, a betegség, amelyen legutóbb átesett, egészen lényegtelen volt és így végzetes tettét semmi mással sem magyarázhatja, minthogy

pillanatnyi depresszióban követhette el.

Fenyő Kornél íránt, aki nemcsak kiváló, közismert szakember, hanem a kerület demokrata pártjának régi közbeesült tagja, fővárosszerte őszinte, mélységes részvét nyilvánul meg.

Lázár Miklósnak máig nincs ellenjelöltje a tokaji kerületben

Hegyalja, december 29.

(A Reggel kiküldött tudósítójának telefonjelentése.) Baró Mailloé Nándor kormánypárti képviselő halálával megüresedett tokaji kerületben e héten indul meg a választási agitáció.

A Hegyaljának egyetlen jelöltje van: Lázár Miklós, a Reggel főszerkesztője,

aki pártonkívüli ellenzéki programmal megy a választásba. Kilenc községben fordultunk meg ezen a téli vasárnapon és sehol más nevet nem hallottunk, mint a Lázár Miklósét, akinek érkezését kedd délre várják a kerületben. A községek vezetőemberei kedd délután Szerencsre készülnek, hogy jelöltjüket üdvözöljék. Lázár az elmúlt vasárnap nálajárt gazdaküldöttséggel azt az üzenetet küldte, hogy egykori választási ellenfele temetésétől számított egy héttig nem bont zászlót. A Friss sirhant körüli tülekedést és korteskedést kegyeletlenségnek tartja, várják be nyugodtan, amíg ő körükben megjelenik és kibontja a tisztán megörzött zászlót.

A kerület polgársága esudalatos és néldás fegyelmzettéssel fogadta Lázár Miklós üzenetét

és csupán egymásközt, esöndes összejöveteleken szervezkednek és hűséges szeretettel várnak jelöltjükre. Tarcaton olyan böles körültekintéssel szervezkedtek a gazdák és az iparosok, hogy bármely fővárosi kerületnek büszkeségére válna. A választók kétharmada máris aláírt egy elrészkenyítően egyszerű szavakkal fogalmazott fülhívást, amelyben Lázár Miklósnak hűséget fogadnak és őt vallják képviselőjük-

nek. Szombaton este pedig házak és utcák szerrint szervezkedtek és a vezetők összejövetele után Budapestre Lázár Miklósnak a következő táviratot küldték:

Tarcat község választópolgársága hűséggel ragaszkodik továbbra is Lázár Miklós személyéhez. Fülkérjük, bontsa ki ismét az ellenzéki lobogót. Mi szentül igérjük, hogy azt diadlra visszük. — Kiss Pál, Szaniszló Lajos, Böszörményi József.

Ugyanez a lelkesedés, ugyanez a lelkenedző, örömteljes hangulat Mádon, Mezőmóboron, Ondon, Rátkán, aztán Kossuth Lajos szülőfalujában, Monokon és Golopon is. Ahol a választási hangulat, a mult ölkesperedésből táplálkozva ki akart csapni medréből, Lázár Miklósnak néhány soros levele elcsimította. Ezek a levelek kézzel-kézre járnak a Hegyalján. Az emberek különben is példátlanul összetartanak, a Hegyalját egy családú forrasztotta a közös akarat. Lepten-nyomon hallom:

— Most más választás lesz, mint utóljára volt! A nép összetart, mint egy ember. Se terror, se fenyegetés, se ígért el nem tántoríthatja őket. De tudjuk azt is, hogy szabad választás lesz. Senki emberfia útját nem állhatja többé annak, hogy a nép akarata győzzön!

Hegyalján a nép meg van győződve arról, hogy tiszta választás lesz a tokaji kerületben, hiszen — mondják — a miniszter uraknak sem érdekük, hogy a Hegyalja egyetértését és nyugalmát megbontsák és a népet, amely el van határozva Lázár mellett kitaranni a végsőkiig, a kétségbeesésbe kergessék! Általában a legnagyobb bizalommal tekintenek a közelgő választás elé. Sehol rendbontó elemek, sehol olyan jelenségek, amelyek ilyen tulfütött hangulatban mindenhol előfordulnak választási mozgalmak idején. A községek nagyobb felében, a hivatalos emberektől eltérve, teljes egyértelműséggel Lázár Miklós magváltásában látják a boldogabb és békeeseb viszonyok kialakulásának egyedüli lehetőségét a Hegyalján. Elmondom, hogy Lázárnak kész terve van arra, hogy kemény munkával, különböző ha-

zai és külföldi gazdasági tényezőek bevonásával új életre kellessék ez a végzetesen elszegényedő, elárvult vidék. Az emberek nyugodtan bílogatnak. Tudjuk, tudjuk, mondják. Azért igazodunk Lázár Miklóshoz, mert nyolc éve ismerjük. Megismertük! Nyolc éve óta gondunkkal, bajunkkal hozzáfordultunk.

Ne tessék bízattui bennünket, bennünket az eszünk és a szívünk bízatt!

Olyan választás készül itt, amilyen csak békeidőben volt. Monokon az asszonyok szalagokat himeznek a Lázár-zászló számára, a leányok virágokat és zöld leveleket fűznek Lázár fogadására. Rátkán, amely egyik legkrucaabb községe a kerületnek, amikor megáll az autóm, körülögnak és férfi, asszony, gyermek Lázárt élteti, utána érdeklődik. Rátkát nem lehet megtörni! — kiáltják felénk. A mult választáson is mind egy szálíg kiartottunk, most, ha megötnék is, Lázár Miklós lesz a képviselőnk! Bízattom őket, hogy nincs most szó erőszakról, felejtsek el a mult szomorú történetét, ne idézzenek rémképeket, senki sem akarja őket ezután a jogukban akadályozni. Ugyanez a helyzet a szomszéd Ondon és a Monok után következő Golop községben is. A tállyai kobányák munkásküldöttsége azt ahol az országút Tállya felé kanyarodik. Vár hitték, Lázár Miklós érkezik és őt kívánták látni. Azt kéri, hogy Tállyán kétszer mondjon programbeszédet, mert a mult választáson ott egyszer sem beszélhetett. Elmondják, hogy meg vannak szervezve, akár holnap lehetne a választás. Szerencsen, Tokojan a többség Lázár Miklóst vallja jelöltjének. Szerencsen a kereskedők a mult választás emlékét idézik és viszontagságaikat emlegetik. Szinte egysegesen az a véleményük, hogy

ha szabad választás lesz, úgy Szerencsen is, Tokojan is, bárkivel szemben, fölényes többségre számíthat Lázár.

Ellenkező esetben sem szavaznak másra, inkább tartózkodni fognak a szavazástól. A tokaji iparosság Lázár-párti, a kistokaji gazdák többsége ugyancsak

— Biztosra vesszük — mondják az iparosság körében —, hogy fönn belátjuk, nem bírja vele mai napság a hivatalos jelölt sem. Lázár elégszer kiállott az iparosságért, életerdeikeinket árulnánk el, ha nem őt támogatnánk. Jöhet ide akármik...

Néhány napja Miskoleról az a hír járta, hogy Eber Antal vállalja a kormánypárti jelöltséget. Most a hír terjesztői maguk cáfolják: Eber Antal föllépéséről szó sincs!

A tokaji kerület világos és elfogultatlan képe az, hogy Lázár Miklósnak tiszta és szabad választáson nyolcvanszázalékos többsége van.

Ez az elementáris tömegérzés adja azt a biztonsságot és nyugalmat, amellyel a polgárok a választás elé néznek. Még mértékadó hivatalos köröknek is az itt a véleményük, hogy hivatalos jelöltet nem állíthatnak Lázárral szemben és a választási küzdelemt becüsületes, tiszta és egyenlő fegyverekkel fogják megvívni... (Sz—y E—e)

a Meister-Szappangyár

Kétszer kettő = négy, Meister-szappant végy!

Tisztít — Üdit — Kiadós

Peterdi Andor író édesatyja vasárnap hajnalban levetette magát a második emeletről és szörnyethalt

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Fájdalmas csapás sújtotta vasárnap Peterdi Andort, az ismert író, édesapja tragikus halálával. A hajnali órákban történt, hogy a Nagyvárosovics-utca 14. számú ház lépcsőházában egy öreg ur

levetette magát a második emeletről és nyomban meghalt.

A házbeliek, akik összefutottak, az öreg urat föl sem ismerték,

holtteste annyira össze volt ronesolva.

Czobor Mátyás zalaegerszegi polgármester, továbbá Mikula Szigfrid városi főjegyző és Wassermann Frigyes műszaki tanácsos ellen elrendelték a fegyelmi vizsgálatot a villamosítási hiteltul lépés miatt

Zalaegerszeg, december 29.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A városi villamosítással kapcsolatos hiteltul lépés ügyében Bödy Zoltán alispán rendkívül érdekes intézkedést tett. Az alispán ebben az ügyben még októberben elrendelte az előzetes vizsgálatot, amelynek eredményéről Brand Sándor vármegyei főjegyző most tette meg jelentését. A vizsgálat adatai s a jelentés alapján az alispán

Czobor Mátyás polgármester, továbbá Mikula Szigfrid városi főjegyző és

Csak amikor az egyes lakásokban érdeklődtek, akkor derült ki, hogy a szerencsétlen ügyilkos Pollák Kálmán marhakereskedő.

Peterdi Andor 74 éves édesapja,

aki ugyanabban a házban lakott. Az öreg ur, amint hozzátartozói elmondották, végzetes tettét régi betegsége miatt követhette el. A tragikus halálát Peterdi Andort és feleségét, Várnai Zsenit, a költőnőt mélyen megrendítette.

Wassermann Frigyes műszaki tanácsos ellen elrendelte a fegyelmi vizsgálatot.

Az alispán egyben utasította a városi képviselőtestületet, hogy Mayer Kornél ügyvezető ellen a saját hatáskörében járjon el, mert ellene, miután szerződéses viszonyban levő üzemi alkalmazott, fegyelmit nem indíthat. A fegyelmi vizsgálat elrendelése a városban megnyugtatóan hatott, mert jelle annak, hogy a régóta húzódo villamosítási ügyben mindenre való tekintet nélkül hajlják végre a felelősségrevontást.

A vasárnapi kontinentális viharban összedőlt egy templom, egymásba futott két hajó, negyven gőzös befagyott a tengerbe és falvakat temetett el a hó

Dortmund, december 29.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Egész Nyugatnémetország fölött vasárnap orkánzerű vihar dühöngött, amely igen nagy károkat okozott.

Dortmundban vasárnap délben a viharban összedőlt a Petri-Nikolai egyházközség épülőfőiben levő temploma.

Az épület már harminnégy méternyi magasságot ért el és

az egész vasbetonépítményt mint a kártyavárat döntötte le a vihar,

csak a keresztelő kápolna és a sekrestye alacsony nyers konstrukciója maradt sértetlen. A kárt 600.000 márkára becsülik.

Hamburg, december 29.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Vasárnap délben súlyos hajóösszeütközés történt az Elbén. A sűrű ködben

a „Cartagena” spanyol gőzös belefutott a „Royston” nevű angol hajóba.

Az összeütközés oly heves volt, hogy mindkét

gőzös súlyosan megsérült. A szerencsétlenségnek, az eddigi jelentések szerint, emberáldozata nincsenek, csupán az angol gőzös egyik matróza sérült meg súlyosabban. Az anyagi kár igen nagy. A gőzösket segélyhajók vontatták be a hamburgi kikötőbe.

Reval, december 29.

(A Reggel tudósítójának távirati jelentése.) Leningradi jelentés szerint a fűn öböl keleti részében a hetek óta tartó nagy hideg következtében

befagyott a tenger.

Az erős jégkéreg olyan hirtelen képződött, hogy

az öbölben mintegy negyven orosz és külföldi gőzös odafagyott.

Athén, december 29.

(A Reggel tudósítójának távirati jelentése.) Macedóniából rendkívül erős havazást jelentettek. Helyenként

két méter magas hó borítja el a macedón vidékeket és igen sok falu teljesen el van vágyva a külvilágtól.

Egész Macedóniában nagy hiány van élelmiszerekben.

Páris, december 29.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Franciaország nyugati és délnyugati részeiben ismét erős vihar dúl. A le harrci kikötőben a szélvihar feldöntött egy emelődarut, amely lezuhant és egy uszolyra esett.

Az uszoly elsüllyedt, személyzetének három embere pedig a tengerbe fulladt.

Ma délelőtt a hajóforgalmat egészen be kellett szüntetni. A szélvihar az összes távbeszélővonalat megrongálta.

Április 1-én életbe lép a nyolcórás ipari és kereskedői munkanap

(A Reggel tudósítójától.) Vass népjóléti miniszter vasárnap a „nyolcórás ipari és kereskedői munkanap”-ról szóló törvényjavaslatot tanulmányozta hivatalában és úgy döntött, hogy

a pénteki minisztertanácsal, amelyen a miniszterelnök távollétében már öt elnököl, letárgyalatja javaslatát.

Arra törekszik, hogy a javaslatot még az új költségvetés előtt szavazta meg a törvényhozás. Véleménye szerint ennek nincs is akadályozó, úgy, hogy

a nyolcórás kereskedői és ipari munkanap április 1-én már életbe léphet.

Tardieu abban látta a hágai értekezlet legnagyobb sikerét, ha a jóvátétel ügyét politikai térről pénzügyi térre viszik át

Páris, december 29.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A képviselőház szombat éjjel is ülést tartott, amelyen Chéron pénzügyminiszter és Tardieu miniszterelnök megnyugtató fölvilágosításokat adtak a nemzetközi bankra vonatkozó aggodalmakra. Chéron pénzügyminiszter nyomtatékosan hangoztatta, hogy a hágai értekezlet megbecsülhetetlen jelentőségűt tehet a béke ügyének, ha sikerül véglegesen rendeznie a jóvátételi kérdést.

Tardieu miniszterelnök kiemelte, hogy a rendezés legnagyobb előnye az lesz, hogy a jóvátétel ügyét a politika teréről pénzügyi térre viszik át.

A vita befejeztével a képviselőház 316 szavazattal 271 szavazat ellenében bizalmát nyilvánította a kormány iránt.

Visszavonták a kínai-orosz hadszíntérről a szovjetorosz csapatokat

Moszkva, december 29.

(A Reggel tudósítójának távirati.) A Tass-iroda jelenti: A chabarovszki jegyzőkönyv rendelkezéséhez képest a távolkeleti hadsereg parancsnoksága

elrendelte a csapatok visszavonását.

A transzbajkái csoport osztagai elhagyták azokat a körzeteket, amelyeket a kínai csapatokkal vívott harcok folyamán megszálltak.

A LEGOLCSÓBB ÉS LEGJOBB

Prague

4. HENGERS 4. SZEMÉLYES LEGMODERNEBB BOSCH DYNAMÓS

KIS TÚRA AUTO

ÁRA 6.600 PÉNGŐ

TEHERAUTÓK SZEMÉLYAUTÓK

IGÉN KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK

NEMZETKÖZI ÜZLETKERESKEDELMART. BUDAPEST V. VILMOS CSASZAR ÚT 76.

Régi, bevált szabóüzletem

Előnyös angol szövethéví-sárlásaim lehetővé teszik készen vagy mértékutáni olcsó eladását,

raglánok, átmeneti és télikabátok

WIDDER férfiszabó

VI, Városház-u. 20. Tel.: Aut. 890-20

Szilveszter éjjel

Vigszinház-kávéházban

győri Vörös Misi

zenekara muzsikál,

a BAR-ban

szilveszteri souvenir-est!

Békési énekes jazz-duo

Tánc! * Tánc!

Reggelig nyitva!
Asztalrendelés a főpincéreknél!

Visszahelyezték állásába

a győri kereskedelmi kamara viharos vasárnapi közgyűlésén Sommer Ernő dr. főtitkárt és Karikó Imre dr. titkárt, akiket a bűncselekmények egész halmazával gyanusítottak

Gál Jenő a közgyűlés előtt az országos skandalumot közönséges állásnyerési ügynek bélyegezte, amelyben a miniszteri biztos a törvényszéki szakértő szerint tévedett, elferdítette a tényeket, önkényes vallomást írt, palástolt, elfogultan nyilatkozott, gyanusított és rágalmazott

Sommer főtitkárt a meghurcolással járó izgalmak miatt hónapok óta kezelték a győri elmeógyógyintézetben mint elmebeteget

Győr, december 29.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Másfél esztendeje annak, hogy a Kereskedelmi és Iparkamara elnöki tanácsa föltérjesztéssel fordult a kereskedelmi miniszterhez, amelyben arra kérte a minisztert, hogy miniszteri biztosokat küldjön ki a győri kamara botrány kivizsgálására. A miniszteri biztosok megérkezése után az első jelentések alapján a kamara elnöki tanácsa

fegyelmi alá helyezte dr. Sommer Ernő kamarai főtitkárt és dr. Karikó Imre kamarai titkárt.

A kamara területén nagy szenzációt keltett ez a hír. A vizsgálat további folyamán még újabb fordulat következett be, amennyiben hirtre jerd a városban annak, hogy a kamara elnöksége bűnvádi eljárás megindítását is kérte a győri királyi ügyészségtől.

A kamarai botrány sulypontja tehát most már átkerült a győri rendőrségre,

ahol dr. Petrovitz Jenő rendőrfogalmazó megkezdte Karikó Imre kihallgatását. A kihallgatás adataiból semmi sem szivárgott ki a nyilvánosságra, annyi azonban rögtön megállapítható volt, hogy a

főbb mint 1500 bűncselekménnyel gyanusított Karikó Imre ellen tárgyi bizonyíték hiányában bűnvádi eljárást folytatni nem lehet.

Feszült érdeklődéssel várta tehát a kamara egész közönsége a vasárnap délelőtt 11 órára meghirdetett kamarai közgyűlést. A közgyűlésen megjelent Budapestről dr. Gál Jenő ügyvéd, országgyűlési képviselő is, mint Karikó Imre titkár védője. A kamara közgyűlése terme szűfőség miatt elégtelenül biztosított a kamara beltárgyainak. Morvai István kamarai elnök kérte a hallgatóságot, hogy teljes nyilvánváltást tartózkodjék. Ezután napirend előtti indítvány során rita támadt arról, hogy kinek van joga a kamara közgyűlésén föl-szólalni. A közgyűlés végül is úgy döntött, hogy a védőügyvédeknek joguk van védenek mellett föl-szólalni. Elsőnek az előadó ismer-tette a fegyelmi bizottság javaslatát, amely szerint a megállapított visszaélések miatt Karikó Imre titkárt és Sommer Ernő főtitkárt hivatalvesztésre terjesztik elő.

Az előadói javaslat betérjesztése után dr. Gál Jenő állt föl szólásra.

Mindenekelőtt annak kimondását kérte, hogy a kamara illetékének meghozatalában ne vehessenek részt azok, akik az előadói javaslatot megszerkesztették: tilkos szavazással eldöntendő ügyben nem lehet seaki egy személyben vádló és bíró! A fegyelmi bizottság tagjai nem lehetnek független bírók. A kamarák ugyanazt a szellemet képviselik, amelyet a régi vármegye. A kereskedelmi jog védőbástyája a kamara.

Mumussal akarnak dolgozni ebben a fegyelmi ügyben.

a mumusnak a feje az itteni beállítás szerint — a kormány

Októberben elterjedt az a hír, hogy a miniszter akarja a vizsgálat lefolytatását. Megkérdeztem erre vonatkozóan személyesen a minisztert, aki hozzám-intélt leveleiben kijelenti, hogy öneki nem célja beavatkozni a kamarai ügyekbe, ő tiszteletben tartja a kamarának minden döntését.

Itt csak fölülről megkísérelt oktroj volt.

A nagy közjogi kérdés hozott ide, nem pedig Karikó Imrének magánügye. Azokról, akiket el akar-nak ítélni, úgy nyilatkoznak, hogy kiváló tisztviselő-k, kedgyidjat akarnak nekik adni. Vagy bűnösök, vagy nem! Ha bűnösök, akkor miért desértek, ha nem bűnösök, akkor miért akarják kedgyidjat el-ítélni az ügyet? Az akasztófa árnyékában, amelyet ennek a meghurcolt, szerencsétlen tisztviselőnek állítottak föl, ott leselkedik az állás betöltésének a lehetőség.

Közönséges állásnyerési ügy ez, nem pedig lopás, nem hivatali sikasztás.

Azt az embert nem lehet elítélni, aki — mint az előadói javaslat maga is megállapítja — egész életét a kereskedőknek és az iparosoknak szentelte.

Gál Jenő bemutatta Boroczy Dező hités törvényszéki szakértő szakvéleményét is, amely a miniszteri biztost a következőkkel vádolta meg: **hészszegy esetben tévedett, nyolcvankét esetben elferdítette a tényeket, huszonöt esetben önkényes vallomást írt, tizenhét esetben palás-**

totl, tizennégy esetben elfogultan nyilatkozott, tizenegy esetben gyanusított, tizenkét esetben burkoltan gyanusított, nyolc esetben rágalma-zott. Nagyon súlyos felelősség ez — mondotta Gál —, egy hités törvényszéki szakértő nem merné ezt írásban adni egy miniszteri taná-csosról akkor, ha nem lenne igaz.

Ezután dr. Drobní Lajos, Sommer Ernő vé-dője emelkedett szólásra:

— Mindenben aláírom — mondotta — az előttem szóló védőtársam megállapításait az én védelemre vonatkoztatva is, mert

ezek az emberek nem voltak gazemberek, nem rablók, nem loptak, legföljebb csak hivatali mu-lasztást követtek el.

Mint ügyvéd, kénytelen vagyok kijelenteni azt, hogy amikora kamara megadta nekünk a szólás jogát, tulajdonképen csak köteletségét teljesítette, mert hiszen Magyarországon minden ügyvédnek joga van minden bíróság előtt bármikor föl-szólalni. A védő ezután pontról-pontira végighaladt az összes vádakon és cáfolta az előadói javaslat vádpontjait, végül ő is fölméltó ítéletet kért.

Morvai elnök ezután fölfüggesztette a köz-gyűlést, majd 4 órakor kezdődött a zárt ülés, amelyben a kamara beltárgyai tárgyalták le a további teendőket. Ot óra tájban kezdtek el a szavazást, amelynek eredménye a következő:

Karikó Imre mellett szavaztak 34-en, ellene 26-an, 1 szavazólap üres volt. Sommer Ernő főtitkár mellett szavazott 43 beltag, ellene 17.

A szavazás eredményeként tehát elutasították a hivatalvesztésre vonatkozó indítványt és mindkét tisztviselő visszahelyezték állásába.

Az ítéletet jóváhagyás végett felterjesztik a kereskedelmi minisztériumba és a kereske-delmi miniszter jóváhagyása esetén mindkét tisztviselő azonnali hatállyal ismét elfoglalja munkakörét. Sommer Ernő főtitkár annyira megviselték a meghurcolással járó izgalmak, hogy több mint négy hónapig kezelték a győri elmeagyógyintézetben, mint elmebeteget. Som-mer Ernő vasárnap sem tudott megjelenni ügyének tárgyalásán. V. M.

Moldenhauer német tenniszbajnok

vasárnap Grunewald egyik főutcáján nekivezette autóját egy villamosnak, koponyaalapi törést szenvedett és estére meghalt

(Berlin, december 29.)

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Súlyos autószerencsélenség érte vasárnap reggel Moldenhauer német tenniszvilágba-jnokot. Moldenhauer a berlini Rot-Weiss tennisz-klubból, Grunewaldból Berlinbe tartott saját autójával, amelyet ő maga vezetett. Az autó utasai Mompé vezérigazgató, Leu, a híres festőművész és egy társasági hölgy voltak. Grunewald egyik főutcáján, amint éppen egy előtte haladó autót akart Moldenhauer előzni — a jelek szerint a kormánykereket —

az autó teljes sebességgel beleszaladt egy szembejövő villamosokába.

A katasztrófa pillanatok alatt történt s a vil-lamos az autót a szó szoros értelmében

darabokra zúta.

Moldenhauer súlyos koponyatörést és zuzódó-sokat szenvedett s este negyedétkor az achen-bachi kórházban, anélkül, hogy eszméletét visz-szanyerte volna, meghalt.

Leu festőművész és az autó hölgyutasa szintén súlyosan megsérültek, egyedül Mompé vezér-igazgató került ki könnyű sérülésekkel a ka-tasztrófából. Moldenhauer halála Berlinben rendkívüli részvétet keltett. Halálát a közben beállott agyvérzés okozta. Moldenhauer elvesz-tésével a német laivatenniszsportot érzékeny csapán érte. 1926-ban és 1927-ben két ízben is német bajnok címet nyert, 1926-ban azonkívül Aussen Cillel együtt a egyes páros bajnoksá-got és ugyanez esztendőben Matejkával együtt a fűdől pályabajnokságot is nyerte. Molden-hauer

kitűnően szerepelt Németország Davis Cup-csapatában is,

ahol az európai zónában a döntőig vitte Német-ország szincit. Moldenhauer

28 éves volt,

foglalkozására nézve kereskedő, aki apjának faúru- és modellgyárában dolgozott.

Berlin, december 29.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Moldenhauer autókatasztrófájáról még a kö-vetkező részleteket jelentik: Midőn Molden-hauer a grunewaldi főuton autójával előzni akart és hirtelen egy robogó villamossal ta-lálta magát szemben, villámgyorsan fékezett, a síkos aszfalton azonban

a fék fölmondta a szolgálatot, az autó meg-for-dult saját tengelye körül és a robogó villamos teljes sebességgel beleszaladt az autóbá.

Moldenhauer beszuult az autó szétroncsolódott karosszériájába és csak az elhívott tűzoltók segítségével tudták az eszméletlen tennisz-világba-jnokot a romcsok közül kiszabadítani.

Koponyatörésen kívül az orvosok kules-

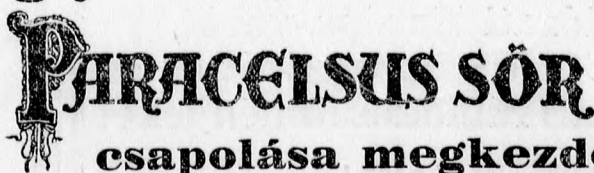
SZILVESZTER-EST

a Margitszigeti Nagyszállóban

Vacsora-teríték P 8.—

Asztalelőjegyzés hétfő délig: 206-20

E I s ő M a g y a r Részvény-Serfőződe

csapolása megkezdődött!

A nagy tápértékű barna idénysör — amíg a készlet tart — palackokba lefejtve is kapható: kávéházakban, vendéglőkben, fűszer- és esemegeüzletekben. Vidéken: **összes raktárosainknál, minden jobb étteremben, kávéházban és esemegeüzletben.**

csonttörést és súlyos belső sérüléseket is megállapítottak.

Leu festőművészt sérülései is igen komolyak. Az összeütközés ereje olyan szerencsétlenül érte a festőművészt, hogy az üccszilánkok valóságát

leborotválták az orrát és arcát is súlyos sebeket ejtettek.

Ezenkívül Leu balkarja is eltört. Az autó bolygatójának sérülései szintén súlyosak. Mompe vezérigazgatónál pedig könnyebb agyrázkódás és areseket állapítottak meg az orvosok.

Molnárral, az „Eins, zwei, drei“ berlini főpróbáján

Berlin, december 29.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Feltűnkedtő, Molnár az Eden bárjában újra ragyogt egy cigarettára, felhajt még egy pohár konjakot és lassan elindul a Deutsches Künstlertheater színpadi bejárója felé. Ma van az „Egy, kettő, három“ főpróbája. Hartung, a Renaissance Theater igazgatója rendezte a darabot a Klein-színházban. Amerikai tempóban tíz nap óta reggeltől estig dolgozik. A próbákra egy lelket nem engedtek be, a nagy színházi esemény előkészítése olyan titokban folyt le, mint egy ütközet.

Itt nincs előzetes reklám, itt nem közölnek a lapok érdekes részleteket a darabról, mert a kritika mindjárt dühösen felszisszen.

Próba van naponta, ha kell, három-négy is: reggel, délben, délután és éjszaka, amíg minden úgy nem megy, mint a karikacsapás, vezényező nélkül, percre, másodpercre beállítva. Hartung a legnagyobb bajban volt Pallenberggel, akinek Berlinben már nem volt kedve a próbákra járni, hiszen Bécsben több mint hatvan-szor játszott a című ur britiúrs szerepét. Ez volt az oka annak, hogy a darab tíz nap alatt megérett a premierre. Persze egy ilyen német főpróba más, mint a pesti. Pesteu egy Molnár-főpróba előtt az összes befentesek, ismerősök és rokonok agyongázolják egymást egy-egy jegyért.

itt mindössze 30-35 embert engedtek be a színházba.

A jegyszédők mogorván és mosolytalanul musztrálják végig az érkezőket, mielőtt a nézőtérre vezető ajtókat csetenként kulcsal fölnyitnák. A főpróbán csak a darabban szereplő művészek legközelebbi hozzátartozói, néhány rajzoló és fotografus részére szabad a bemenet. Molnár két darabjában körülbelül 30 színész játszik, ezért engedtek be ennny embert a nézőtérre. Érdekes négy arc egymás mellett: Fritzi Massary, Beer bécsi színgazgató, aki 11 óra 30-kor már olyan izgatott volt Molnár távolléte miatt, hogy személyesen rohant át az Edenbe, azután Alfréd Polgar, a híres kritikus és Paul Morgan, a berliniek nagy nevével. Massary végre szeretné látni az urát, a kiltűnő Maxot, akét az „Egy, kettő, három“ főszerepében nem volt alkalma megnézni mert Bécsben nem tudott leutazni és

Berlinben sem láthatná, ha nem délelőtt volna a főpróba.

mert minden áldott este magát kell ünnepeltetni a Königrätzerstrassen a „Die erste Mrs. Selby“ főszerepében.

Heinz Hilpert rendezte a „Souper“-t, amely az „Egy, kettő, három“ előadását megelőzi. Előbb ezt játsszák le. Félkétfőkor kerül sor az „Egy, kettő, három“-ra. Hartung foglal helyet a rendezői pulpitus mellett. Molnár kiadja neki utolsó instrukcióit, azután mindketten föl-

mennek a színpadra, harsány vezényszavak hallatszanak (Molnár hangja) a függöny mögül, rohanás, kiabálás, izgalom, azután csönd. Felgördül a függöny. Max Pallenberg bírthába veszi a színpadot.

Amint ez a szenális, esodálatramelő művész egy teljes órán át Molnárnak ebben a tüzijátékszerű darabjában produkál, arról már beszámolt A Reggel a bécsi premier kapcsán. Pallenberg aranyos humorának egész arzenál-

jával attakirozza a nevetőidegeket, kacagás lömpölyög minden mondata, minden mozdulata, grimasza után, Molnár nekiálmodta ezt a szerepet. Ahogy rendelkezik, ahogy telefonál, diktál, tárgyal, ellágyul, vagy erőlyes lesz, — élmény. Elragadó parinert kapott Pallenberg a huszonkét éves Karin Ewans szemléiben, akinek legutóbb az „Artisten“-ben volt nagy sikere. Érdekes, hogy ez a fiatal, szimpatikus asszony megjelenésében mennyire hasonlít a mi Bajor Ginzkhez, csakohgy ő szoke. A taxifórr Viktor de Kove német előírás szerint egy kisése derb volt. Egy órában belül több mint ötvenszer szárnyalt végig az önfelédelt kacagás a padsorokban. Az előjelekből ítélve, forró, ünnepi estére van kilátás hétfőn a Deutsches Künstlertheaterben. Fél-négy volt, amire kiürült a színház. Molnár fáradtan fogadta még a gratulációkat, azután fölbullagott a színpadra, hogy Hartunggal együtt elvégezze az utolsó simításokat a rendezésben. Jellemző Berlinre, hogy hétfőn, a premier napján még három próbát tartanak a Molnár-darabról. Igazán nem lehet azt mondani rájuk, hogy nem atapasak.

Vásárhelyi Gyula

Kormányrekonstrukciót,

„erőszakos“ takarékosági politikát és a közéleti tisztaság érdekében preventív és megtorló intézkedéseket kér Bethlentől Hága után a kormánypárt

(A Reggel tudósítójától.) Ma minden politikai érdeklődő Hága felé fordul. A kormánypárt Budapestben tartózkodó tagjai bizton remélik, hogy Bethlen miniszterelnök hágai szereplése sikerrel fog járni, de véleményük szerint

még ez a siker sem lesz elegendő a gazdasági válság okozta országos elégedetlenség enyhítésére.

A karácsonyi ünnepek után éppen ezért bizalmas tanácskozások kezdtek meg és elhatározták, hogy a jövőteli kérdésnek Hágaiban esedékes elintézése után érintkezésbe lépnek Bethlen miniszterelnökkel felhívják figyelmét a kormánypárt helyzetének súlyosságára és felsorolják előtte azokat az intézkedéseket, amelyeknek életbeléptetése nélkül a kormánypárt alól teljesen kiesszik a talaj. Bethlen miniszterelnök karácsonyi nyilatkozatában kijelentette, hogy nem gondolt még formális temonádra sem, a kormánypártban viszont

nem tartanak szerencsés elhatározásnak, ha ez a kijelentés egyszersmind az elkerülhe-

tetlenül szükséges kormányrekonstrukció gondolatának elejtését is jelentené.

A kormánypárt a hágai konferencia hullámainak elsőrendűsége után három kívánsággal áhajt Bethlen elé járulni. Az első kívánság a kormányrekonstrukcióra vonatkozik, amely a kormánypárt véleménye szerint lényegesen enyhítené a politikai atmoszféra feszültségét,

a második kívánság energikus, sőt erőszakos takarékosági politikára, a harmadik pedig a közéleti tisztaság érdekében álló — részint preventív, részint megtorló — intézkedésekre irányul.

A kormánypárt legtekintélyesebb tagjai egyenesen „elementáris politikai szükségességnek“ jelentették ki azt, hogy a kormány minden alkalommal megagadjon a közéleti tisztaságot veszélyeztető törekvések vagy mulasztások megbélyegzésére és remélik, hogy a jóvátételi kérdés elintézése után Bethlen nem fog elzárkózni a kormánypárt három kívánságának teljesítése elől.

Kína megszüntette az exterritoriális jogokat

1930 január elsejétől minden külföldi a kínai törvényeknek és rendeleteknek lesz alávetve

London, december 29.

(A Reggel tudósítójának távirata.) A kínai központi kormány megvalósította azt a nagyjelentőségű és alighanem még súlyosabb külpolitikai bonyodalmat okozó tervét, amelyet kínai vezető kormánykörök már néhány héttel ezelőtt bejelentettek, de amelynek kivételben a nagyhatalmak külügyi hivatalai még a legutóbbi napokban is joggal kételkedtek. A nankingi kormány ma közhírré tette, hogy

1930 január elsejével megszünteti az eddig

érvényben volt exterritoriális jogokat.

Az üzenet első részében elrendeli a kormány, hogy a Kínában élő külföldiek 1930 január 1-től kezdődően

alá vannak vetve a kínai központi kormány törvényeinek és a helyi hatóságok által kibocsátott rendeleteknek.

Az üzenet második részében bejelenti a kormány, hogy sürgősen rendeletet dolgoz ki, amely szabályozza a kínaiak és a külföldiek között fülmerülő jogviták elintézését. A „Sunday Times“ diplomáciai levelezője egy mostanában Kínából hazatért előkelő angol politikustól arról értesül, hogy bizonyosra vehető, hogy Anglia, Franciaország, Japán és az Egyesült Államok kormányai élesen tiltakozni fognak a területenkívüliség megszüntetése ellen.

6-12-18

havi részletre vásárolhatja a

STANDARDYNE

4 csöves hálózati Európa-vevőt,
a STANDARD-CONUS hangszórót és az
összes STANDARD rádiókészítményeket

Mindenütt kaphatók!

KOZMA ALAP

uridivat oly igen
nagy sikert arat

KÁROLY- KÖRUT 3

UJÉVRE

frakk-ínget, klakkot,
cilindert és az összes bál
cikkeket továbbra is elősön
árusítja

Negyvenmilliódináros örökösödési pörben letartóztatták Belgrád leghiresebb ügyvédjét, egy volt államügyészt, továbbá helyettesét és egy állami hivatalnokot, mert hamisított okmányok segítségével akarta szerencsétlenül járt bátyja vagyonát megkaparintani

Belgrád, december 29.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.)
Negyvenmilliódináros örökösödési pör kapcsán

vasárnap letartóztatták Belgrád egyik leghiresebb ügyvédjét és egykori államügyészt, Ilya Uskopovics doktort, valamint helyettesét és egy állami adóhivatalnokot.

Az a vád ellenük, hogy egy közönséges hamisítottak, amelynek segítségével Uskopovics dr. nemrég chalt bátyjának hatalmas vagyonát

akarták megszerezni. A letartóztatott ügyvéd bátyja egy autószerencsétlenség áldozata lett és vagyonát három leánya örökölte volna.

a most letartóztatott ügyvéd azonban pört indított az örökség ellen azaz az indoklással, hogy az Uskopovics-családban még a régi montenegrói közös örökösödési jog van érvényben, amely szerint a vagyon nem egyesekre, hanem a közösségre száll. Ezt a tényleget volna hivatalos a bíróságnak közreműködésével hamisított okmány bizonyítani.

A Beszkárt igazgatósága 34.000 pengős nyugdíjat szavazott meg Sztróky Istvánnak a távozó vezérigazgatóhelyettesnek

(A Reggel tudósítójától.) Kellemes karácsonyi meglepetés érte Sztróky Istvánt, a Beszkárt volt vezérigazgatóját:

a Beszkárt igazgatósága évi 30.000 pengős nyugdíjat és 4000 pengős működési pótlékot szavazott meg neki.

Ez a hír eddig nem került nyilvánosságra, vasárnap azonban már sokat beszéltek róla és minden jel arra mutat, hogy közelebbiekben is lesznek megdöbbentően gavalléros határozatok. A főváros illetékes körében nyíltan helytelenítik a Beszkárt igazgatóságának döntését, amely Budapest aktív polgármesterének teljes évi fizetését megközelítő nyugdíjat biztosít egy kétszázötven éves, erdélyi főtisztviselőnek. A Beszkárt igazgatósági ülésén szóba került az is, hogy a megállapított 34.000 pengős fizetést meg kellene említeni 16.000 pengős Sztróky István. Ennek fejében tervezési munkákat akartak végeztetni a volt helyettes vezérigazgatóval, akinek így összesen nem kevesebb, mint

évi 50.000 pengős jövedelmet akart a Beszkárt biztosítani.

Az igazgatósági ülésen csak többeknek erélyes állásfoglalása szorította le az 50.000 pengős 34.000 pengőre. Hír szerint a január közepén összeülő törvényhatósági közgyűlésen minden oldalról szóváteszik ezt a kérdést, mert fővárosi vezetőiférfiak, enyhén szólva,

szertelennek

véltek a Beszkárt bőkezű gondoskodását. Hangzatták, hogy a mai súlyos viszonyok között nem lehet havi 3000 pengős életjáradékot adni, az ilyen indokolatlanul gavalléros gesztusok nemcsak a tisztviselői körököt keserítik el méltán, hanem egyenesen diszkreditálják az önkormányzati intézményeket. Nemesak a baloldali pártok, de

Wolffék és Kozmáék is rosszaliak a Beszkárt határozatát

és bizonyosra vehető, hogy a közgyűlés pártkülönbség nélkül egyhangulag foglalt állást ezzel, a napjainkban oly kihívó elhatározással szemben. A Beszkárt végre is Budapest közönségének vagyona és a pénz, amely fölött az igazgatóság határoz: közpénz...

Sielők és ródlizók százai lepték el vasárnap a pesti St. Moritz lejtőit, a napfényben tündöklő, havas Svábhegyet

(A Reggel tudósítójától.) Lent a városban oladás, loas-paes, szürkeség. A Svábhegy fele utján már jobbról-balról fehérék a mezők, az út, amelyet hókecskékkel próbálnak járhatóvá tisztítani, lépésről lépésre inkább szán, mint autó számára való, a fű pedig kezd száraz dímenziónban fehéredni, hogy fűt a telen egy csodálatos panoráma minden szépségével láprázgassa el a pesti vándort, aki csak nézni jött, nem sportolni. Délelőtt 10 óra van, de a villamosított fogaskereket már kora reggel óta

ontja magából a sielők és ródlizók százait, akik színes sáljaikban, kék, barna és fehér dresszeikben előzőnlik a báró Eötvös, a Nor-

mafa-s a Széchenyi-utakat s a hóban elmerült hegy puha csúcsját csakhamar itt is, ott is vídám kiáltás, kacagás csengése veri föl. Tündérszág ez itt... A villák elcsúszva bóbiskolnak a hóban, a fák görnyedten fehérlelek sokmázsányi hóslájk alatt; itt minden pehely megmaradt, csak az utakat tisztították meg valahogy s magyereken a hócsékek. A fogaskereket végállomáson társasutatók várják az érkezőket, amelyek egy pengőért visznek föl egy személyt a Normafáig s egy pengő ötvenért a Jánoshegyre, de

a esilengelő szánoknak nagyobb a keletük.

Negyedizenezegkor az átáthódó ködön teljes erővel átsüt a nap s rákötő lila és kék sugárzással önti el az egész hegyet, az utakat s a szanatóriumot, amely esilengve és fändöklöve, mint a hegy királynéja pompázik az élőmlő fényben a helytetejen. Megindul a városból is az autók colonne-ja, kis és nagy taxik s kis és nagy magánautók, amelyek láncos kerekeiken lihegve és döcögve igyekeznek föl a Normafa felé, elől-járatul tele ródlizókkal, énekmegredő sípárokkal, belül szinesszetterű fatársas-

gal, de idősebb generációval is, némelyik zsunolva apróságokkal

egy papa, egy mama vagy egy murce kíséretében... Elindulok a Normafa-uton fölfelé, gyorsan. A réteken jobbról is, balról is sielők, közben egyre nő az autóforgalom, a Normafánál a két vendéglő előtt és mögött, ahol a

sifőhadiszállás

van, autók százai táboroznak, itt már kölön közlekedési rendőr tart rendet köztük. Motorbiciékl érkezik, két sielőt vontat, egy férfit és egy nőt. Megállnak, a sielők; buss, be az erdőbe, amely mögött, pár lépés után, a nagy svábhegyi sívadás tetején hemzsegnék a sielők, férfiak, nők, gyermekek, öregek, fiatalok vegyesen. Az idősebb urak meglehetősen szép számmal vannak képviselve, csak idősebb hölgyek nem látni sítalpakon. A futasok, piros és kék kosztümeikben, zománcos és fém-síjelvényekkel, hajadonfővel s remekül felszerelve, kipirulva vágnak neki a sánaknak, amelyeket a garmisch-i vagy a kitzbüheli pálya sem lehetne szebb, népszerűbb, szelesebb!... Egy apa három pöttömnyi gyermekének uszonát pakkol ki a havon tőmött hátizsákjából, a nap forrón tűz le a napfényben keken esillogó hőmezőre, csupa élet, vidámság, egészségség itt minden, egy új, egy más generáció ez, mint amilyennel odalent a csunya, kődös, szürke városban találkozni szoktunk... Dél van, zeng a hegy. Pest fölfedezte a maga St. Moritzát s élvezi tele sívvel, táguló tudóval. Idefűt ez egy egész más világ. Hőfűtő-ország, amelynek minden lakosa boldog, fiatal, vidám... Ha este lesz, elnyeli őket a völgy s a völgy aljában a fekete, szürke város...

Frederic M. Sacket szenátort és ügyvédet nevezték ki berlini amerikai követé

Newyork, december 29.

(A Reggel tudósítójának távirata.) Frederic Moseley Sacket szenátort

berlini nagykövetté nevezték ki.

Sacket az ügyvédi pályáról került a diplomáciai szolgálatba és kinevezése előtt a louisvillai kereskedelmi kamara elnöki tisztét töltötte be.

Az ezüst 2 és 5 pengősök január közepén forgalomba kerülnek

(A Reggel tudósítójától.) Wekerle pénzügyminiszter úgy tervezte, hogy az ezüst 2 és 5 pengősök legkésőbb 1929 november 1-én forgalomba kerüljenek, ehelyett azonban karácsonyra csak az új papír tízpengős érkezett meg. A pénzügyminiszternek most olyan jelentést tett a pénzüverő, hogy

legkésőbb január közepére elegendő mennyiségű új érepenz fog rendelkezésre állni

tehát nem lesz akadály a forgalomba becsatlásnak. E szerint Wekerle pénzügyminiszter előreláthatóan

január 15-20-ika körül adhatja ki az új 2 és 5 pengősöket.

Holnap nagy

Szilveszteri diszelőadás

Tabarinban

Kezdeté 10 órakor

Záróra 7 órakor

Mannequinek ó és új esztendei fölvonulása, tréfás ajándékok stb.

Pályoly- és asztalrendelés: Telefon J. 321-16

MICHELINPNEU
AUTÓFELSZERELÉSEK
CITROËN-ES FORD-
ALKATRESZEK
TELEFON: Aut.
221-97, 285-63
NAGY JÓZSEF
VI, ANDRÁSSY-UT 34

"TEÁSKANNA LILA"
Az erőteljes reggeli-tea
Rövid levélben
dús tartalom,
Hogy egy légy,
ezt idd! báton.
Egy 50-os csomag 1.- pengős
Egy csésze tea csak kb. 2 filler.
Főlerakat: Havas, Andrassy-ut 84

HIREK

Vasárnapi gondolatok

Visszanézve világos, hogy Ausztria-Magyarország már 1867-ben halálra volt ítélve. De meg kell adni, hogy utána ötven évig igen kellemes sírdomláza volt.

Allamférfinak nem elvei vannak, hanem eljai.

Wilsonra gondolva megértem, hogy lehetett valakinek sírboltját feltörni s holttestét kirángatni s fölakasztani.

Ignotus

A hegyaljai követhoz

Lázár Mülös barátom emlékkönyvébe

Bárki lesz a hegyaljai követ: legyen magyar! Megérdemli ez a táj, amelynek tükrre a Tisza, lovagja az őszi nap, emlékezte a bókó-lásoknak legpirosabb koszorúja, amelyet valaha magyar hegynek a homlokára tett a földkerekség valamennyi, borsosított nyelvén a nagyvilág.

Bárki lesz a hegyaljai követ: költő legyen maga is, hogy egyszer végre emlékekben, könyvekben, dalban, muzsikában lássuk mindazt a sok virágos szót, amit a Hegyalja vöréről külföldön és ebben a hazában: lanton, nótában, búban és örömben, szerelemben vagy keserűségben, lepréselt szőlővirágban, jeggyűrűnek sodort firtékaesőben, Törő nyárbán is hívó-ító szőlőlevél alakjában, a venyige legpirosabb lángjánál és a vén tóke mesemondó, hosszúlétű parasztnál elmondottak egymásnak az emberek a Hegyalja csodáiról. Könyvet kell írni a Hegyaljáról akkor is, amidőn nemcsak a tokaji tűzkárosultaknak vagy a tiszai árvízeseknek gyűjtene, — hanem olyankor is a víz (Tisza) és a tűz (Tokaj) könyve legyen a magyar asztalok dísz, amikor többé már nem telik Magyarországon senkinek se arra, hogy a Rákóczi és Kossuth bölcsőjén termett borf megízesse.

Ezért legyen irástudó ember, akít a Hegyalja népe követnek küld a maga sokat emlegetett nevével fölruházva és olyan megbízatással, amelynek jelentősége olyan legyen, mint a Kopasz-hegy megmutatkozása, amikor a tokaji vashídon átrogob a vonat a Tiszán, hogy egyszeriben megnevesül, megszagosodott, meglekésdedt felvidéki levegő áramoljon az utazókra. Irástudó ember legyen, aki megmagyarázza betűvel is ennek a megzavar-

dott világnak, elközönyösödött szíveknek, kihült agyvelőknek, hogy a magyar Hegyalját mindig emlegetni lehet a történelemben. Itt termett a világ legjobb bora, amely a holt embereket is fölbresztő és itt termett a legzobb Szabadság, amely miatt annyian haltak meg Magyarországon.

A Hegyalja hozzá van szokva a dieséretetek, amelyek királyok és költők ajkáról hangzottak el, de ezek a dieséretetek mélyebbre vannak elásva a százszentendős palackoknál is az emlékezetl pincéibe. A Hegyalja ismeri a nemzeti szabadságot, mert Szapolyai János óta, de még az ezeregyházyesztendős honfoglalás óta erre bontogatták ki azokat a zászlókat, amelyek mindig a legbűbajosabb indulókat lengették a fekete róuák, zöld nádások, fehér pusztaságok népei felé. A Hegyrről mindig messzibbre hallatszott a kiáltás, akár Rákóczi nézett végig szent szemével az in-séges magyarságon, akár Kossuth apának halk bölcsődalából alkotott magának szabadságdalt a lelkendező magyar ifjúság, Rákóczi fohász-kodásából, Kossuth bölcsődalából mindig volt valami visszhang ezen a tájon, akár mint próbálták megfordítani a magasztos hegy-vidéket a saját tengely körül, akár mint szabályozták a Tiszát, hogy — az többé ne szomorítsa a tájat lendületével, hanem tartson rendet még a szencsedélyes kitérőcsiben is. El-dugdosták a szabadságlöbögőket, eltűzték a tározókat, betömötték a régi pincéket, boldog-talan kapások erői óvták a fűrtöket, a kuruc-kacagány helyett hideg szürbe öltöztették a tiszai népet, de mégis volt mindig egy hang, egy régi dal, amely főlshajtott vagy föl-morajlott, amikor egyet-egyet fordult az idő kerekre. Hagyjuk a mul tidöket, amikor a boldogtalan jelenről van szó. Követ kell a Hegyaljának, aki megbesúllt itt minden mér-földjelző oszlopot, névtelen hegyet és egyedül sóhajtozó jegonyefát: jószívű követ kell, aki ne sajnálja a fáradozást az elkorhadt szőlő-tők kiserelésében, a futamodó föld népe lelkésítésében, a jövő reményeinek emlegetésében, amikor megint úgy lesz minden, ahogyan a Rákócziak, Kossuthok óta álmódják ezen a tájon a történelmi visszhangok és a lelkes-lelkek, amelyek megörültek a vándordiaknak, ha csak egy kalamárisal és egy szál pennával tért be hozzájuk.

A Hegyalja emlékkönyvébe új lapot kell nyitni bárkinak, aki a követését itt megnyeri. Pókhálókat elmulasztani közönyös areokról, üresen kongó pincéket fölvidámitani, gondban görnyedő legjobb magyarokba lelket önten! Régi diesőségére emlékeztetni egy tájat, amelyen ma holnap tudatlanul kel át az utazó, mert a Névtelen Magyarországra, a téli kődbe, az ismeretlenségre manapság jobb elszürkülni, mint gyertyát gyújtani.

Nézzük, mire gondol a Kopasz-hegy!

Krúdy Gyula

— Ködös idő... A budapesti meteorológiai intézet vasárnap kiadott jelentésében az idő-prognózis a következő: jórészt ködös idő, egyes helyeken erősebb éjjeli lehülés.

— Olaszok veszik meg Tirol legszebb szállodáját és a Patscherkofel-vasutat. Innsbruckból jelenti A Reggel tudósítója: Városzerte nagy föltűnést keltett az a hír, hogy egy olasz konzorciumnak adják el az iglasi Grand Hotel Gaherhofot és a Patscherkofel-vasut részvénytöbbségét.

— Budapesten vasárnap letartóztatták Farkas László csehszlovákiai szerkesztőt. A budapesti rendőrség politikai osztálya már régebben tudomást szerzett arról, hogy a Csehszlovákiaiban megjelenő „Garamvölgy”, című lap, amelyet Farkas László szerkeszt, a magyar államról állandóan sértő és gúnyolozó cikkeket közöl. Farkas László, aki legutóbb egy könyvet is írt, vasárnap Budapestre jött, amiről azonnal értesült a rendőrség politikai osztálya is. A szerkesztő röviddel megérkezése után a politikai osztály detektívjei elfogták és átadták a rendőrség bünyigi osztályának. Farkas Lászlót kihallgatása után letartóztatták.

— Egészséges fogak — egészséges test. Ez az összefüggés valóban fennáll. Csak a jól megmozgított képes a gyomrot fölmozgítani. Ha azt akarjuk, hogy a fogaink föl-adjanak megfelfelé, akkor szükséges apoliban kell őket részesíteni. A Kaledon-fogkrém több mint 40 év óta hatáson szernek bizonyult, a fogzomák megsejtése nélkül a fogak alapos tisztítására és a veszélyes fogó leküzdésére.

— A mentők legfogalmosabb esztendeje. Negyvenkét évi fömállása óta még egy évben sem akadt annyi dolga a Budapesti Önkéntes Mentőegyesületnek, mint az idén, 1929-ben. Ebben az évben mintegy ötvenezerszer nyújtottak segítséget a mentők, négyszézerrel több esetben, mint tavaly, amely pedig nagy számban rekordteljesítmény volt. Elképzelni is sok, mennyi bajt, tragédiát jelent a mentők ötven-egyszer kivonulása, de mégis megnyugtató, hogy a derék mentők éjjel-nappal így rendkívüli mértékben is segítségükre tudtak sietni azoknak, akik rögötni segítségre szorultak. Eszregolcsász öngyilkosságai esetén, huszonhét ezer bal-csétel és huszonhét ezer betegszállításnál vette igénybe a főváros közönsége ebben az évben a mentőket, akik nem kérdezik: gazdag-e vagy szegény, akizh hívják őket: ha megszólal a telefon, roboznak a segítségéggel. Egész sereg segítőtanfolyamot is tartottak és az idén megszervezték Budapest kirándulóhelyein a turistabaleseteknél nyújtandó első segélynyújtás állandóságát is. Az egyesület elv kiadása e nagy munka mellett meghaladja a háromszáz-ezer pengőt. Ennek az összegnek legnagyobb részét a főváros közönsége adja össze, egy évben egyszer, ilyenkor a szilveszteri gyűlésnél. Egy évben egyszer, az utolsó napon jelentkezik a mentők. — A főváros minden lakójának legtermészetesebb kötelessége, hogy tehetségéhez mérten adományával támogassa őket.

— Magyar mérnök doktora avatása Zürichben. Zürichből jelenti A Reggel tudósítója: A zürichi egyetemem Samóly Ferenc szegedi születésű oklevéles mérnököt a kémiaszak doktorává avatták.

— Vasárnap letartóztatták a ládába zárt bétörő büntársat. Emlékeztetés még, hogy néhai Malonyai István, az ismert róssz utra tért fia különös lopási trükket kísérletezett: ládába zárta zárt be magát egy beraktározó vállalat magazinjába, hogy aztán onnan értékes szövegeket lopjon. Budapesten csak később jöttek rá erre a trükkre, Bécsben azonban, ahol a fiatal Malonyai szintén kísérletezett, idejében kibontották a ládát s a tolvajt elfogták. Ugyanekkor elfogták Bécsben a fiatal Malonyai büntársát Gerstner István is. Gerstner nemrégiben szabadult ki a bécsi fogházából és ciszszálat Budapestre, ahol vasárnap délelőtt egy budai kávéházban már kabátlopáson érte. Gerstner átadták a rendőrségnek, amely letartóztatta.

Szilveszteri meglepetés. A pálosrendi barátok azzal lépésrel meg a világot, hogy az idén már Szilveszterre szét-küldötték a földkerekség minden tájára különleges szer-csemegyéiket: az eredeti miticeni Salvator-sört. Ott, ahol Szilveszter estején Salvator-sör van az asztalon, deris hangulat lesz urra, boldog, megelégedett emberek között az ünnepséget. A fölmutathatlan felséges zamat, évszáz-évre gyarapítja a sör rajonoznak nagy laborát. Az egész világ sörgyarái, a Salvator-sör sikereit fölmutatva, különféle idény-söröket hoznak forgalomba, amelyek azonban a Salvator-sör vezető szerepét nem tudják elfoglalni, mert a Salvator-sör minősége utánszathatlan.

Ujévre

GSCHWINDT	Aqua vitae likőr.
GSCHWINDT	Cordial étvágylikőr,
GSCHWINDT	rumokat,
GSCHWINDT	borpárlatokat,
GSCHWINDT	gyümölcspálinkákat,
GSCHWINDT	gyümölcskonzerveket,
GSCHWINDT	főzelékkonzerveket,
GSCHWINDT	cukrozott gyümölcsöket

vásároljunk, mert minőségileg egyenranguk a legjobb külföldi gyártmányokkal, árban pedig lényegesen olcsóbbak!

Kaphatók az ország összes szakmabeli üzleteiben.

Zongorák, pianóknak

legjobb
legolcsóbbak
legkönnyebb feltételekkel

Reményinél

Budapest VI, Király-utca 58-60. szám

Dr. Oetker

SÜTŐPORKRÉMPOR

Dr. Oetker fele sütpör

Dr. Oetker fele Brackin

Dr. Oetker fele Sültpor

A PARISETTE-KÁVÉHÁZBAN

(VOROSMARTY-TER 4)

NAGY SZILVESZTER-EST!

Hangulatos mókák reggel 6-ig. A zongoránál a Berlinből visszatért Noldi Sehor zongorahumorista legújabb berlini és bécsi slágereivel és a közköveti W. Lacl

— **Olomöntés.** (1930.) Mondjuk ki szívafájdító őszinteséggel: *tizenhat éve nincs szavartalan, boldog óráink!* Az örökkévalósággal dacoló történelemnek egy-két évtizedtől annyi, mint gyűszűnyi víz a szomjazónak. De halandó embernek, mindnyájunknak, akik itt élünk és élünk, a *kortársnak* tizenhat esztendő lehet gondtalan gyermekkora, lehet édes ifjúsága, lehet büszke férfikora és lehet az élet késői ósze, amikor már minden nyugalmas nap ajándék, mint szüret után a venyigén maradt arany szemek. Nem jó ma elbámészkodni még a közelmúltot sem! Meghabonáz. Hiszen mi, magyarok, nemcsak Szilveszter éjszakáján, esztendőnk minden napján és éjén *ábrándok, remények, esalja álmok tánderképeivel játszunk.* Olmot öntünk! *Eddig égyáink nem váltak valóra...* Az olomöntés senki magyarnak szerencsét nem hozott. A haretteken, ahol a halál angyla kis vil-lamoslámpáját minden pillanatban sápadt arcod elé tarthatta, hogy milliók közül kiszemeljen ifjú vőlegényeket, mi, gyarló, bűnös halandók hányszor fogadkoztunk: *ha egyszer élve, élve hazakerülünk, mily bőles, belátó, részvevő, igazságos, megérő, megbocsátó, emberséges emberek leszünk.* Hol is járulhat ma meg az emberiség? — kérdezték a bölesek, a költők, a királyok és a falusi jegyzők. És valóban, nem egy Szilveszteren bugyant ki ott künn a könnyünk, csupa győtrelemben átszellemült magyar arcot látva: miért ne lehetnének *éppen ők* hazájukban, otthonukban a Megváltó új, hűséges tanítványai. Fáradt és lázas emberi képzelődés volt, belátom, de szentül hittem, a jezsui, mozedi, mohamedii, buddhai szeretet igéinek igazi hirdetői ezek a *tagyoll, tályagos testű, végsőkig hajszolt, tűzvonals katonák lesznek.* Hányszor tört ki megkínzott, összefacsarodott lelkünkbelől: a világ fölött nem mulhatik el áldás nélkül az istenietek. Egy múlt el. *Aldás nélkül.* Még hány szomorú Szilveszterre várjuk a magyar nép Kálváriá-uján? Higyjük: ez az utolsó, a mártíromság keresztje alatt roskadozó vállunkon? Higyjük: a jövő Szilveszter már a föltámadás? Ha így lenne, egy évig tartó Szilvesztert ilne, ünnepelne a magyar! Huzd rá cigány! Ki tudja, meddig huzhatod!... Egyszer esztendőben annak sem szögyen, megfélemezni magáról, az örömlélen multiról, a jelenről, e jégge dermedt fájdalomról, a jövőről, amiért élni pa-ranes és kötelesség, akinek elfáradt szívében egy egész nemzedék minden szenvedése és szenvedélye veri a mars-marsot. Hiszen Vörösmartyuk, akikben ezekig zengett a magyar végzet sikolya, nem a „Vén cigány”-hoz rogyott, amikor már a való élet homlokosorító kínját elviselni nem tudta? Ne rösteljétek a szilvesz-teri táncot! Ez éjszakán fenéig őrítsetd a po-harar, ezen az éjszakán felejtis, remélj, ujjongj, magyaron és fonja a mámor koszorúját sápadt homlokodra...

— Ma temetik Freissberger Frigyeset. *Freissberger Frigyes,* a tragikusan elhunyt hazai földirtokos holttestét *ma délelőtt hét órakor* a Kerepesi-temető halottasházában szentelik be a római katolikus egyház szertartása szerint, majd a somogymezei *Peterhidára* szállítják, ahol *kedden délután 3 órakor* helyezik örök nyugalomra. Az elhunytat a *Freiss-berger, Ratalics, Boriss, vitéz Somogyváry* és *Lukácsovich* családok gyászolják.

— Letartóztattak egy öngyilkost, akiről ki-derült, hogy rablás miatt körözik. Vasárnap hajnalban a *Városligetben* az arra járók *egy afasztott embert* vettek észre az egyik utszéli-tán. Az öngyilkos, akit gyorsan levágtak a kötérlől, *még élt, amikor áadták a rendőrnek.* A rendőr a megmentett öngyilkost bevitte a főkapitányságra, ahol kiderült, hogy az illető *Malota János gyári munkás, akit rablás miatt már régebben köröznek.* Malota Jánost, aki-nek sikerült megmenekülnie a halálból, *nyom-ban letartóztatták.*

— Csehszlovákia legrégibb börtvényára 17 millió pasz-szivalva kényszeregyezséget kért. Prágából jelentő A Reggel tudósítója: Csehszlovákia egyik lektekinté-lyesebb és legrégibb börtvényára, az 1868-ban alapított *Budisovszky Vilmos*-börtvény-az iglauri törvényész-két a bírói *kényszeregyezséget* eljárás megindítását kérte maga ellen. Az ideiglenes státusz szerint a *passzívok összege 17 millió korona,* amelyből 6 mil-lyó jelzálogi fődíjzettel biztosítva van. Egy nagy-bank követelése 10 millió.

— Budapest legnagyobb autópályája, amelyhez hasonló a külföldön is kevés található, a köz-ponti főkevesi Csepel-Garage (VII. Kertész-utca 24-28) a rossz gazdasági viszonyok dacára is teljes bizalommal és örölelva hitelt kasszál föl arra a változásra, amelyet a gaz-dsági viszonyok megváltozástól biztosan remél. Ennek a bizalomnak megfelelően a Csepel-Garage Rt. január hó első napjaiban megnyitja első főktelepét, *József-utca 11. szán* alatt (a Költér kocsigyár régi telefén), hogy a Csepel-Garage, hírnevéhez méltóan, a József és Ferenc-városokban is rendelkezésre állhasson azoknak az auto-tulajdonosoknak, akik bármely okból nem garázsiroha-tják autójukat a Kertész-utcai központban. Fővállásiroha-soknál egyelőre meg a Csepel-Garage központi irodája szol-gál.

Gyomor- és bélzavaroknál,

Étvágytalanságnál, szorulásnál, fölfúvódásnál, gyomor-égésnél, felbőgözésnél, szédülésnél, homlokfájásnál, hány-ingernél 1-2 pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz általában kitisztítja az emésztőcsövet. Kétszer napi jelölté-séken olvassuk, hogy a „Ferenc József” vizet még a főkép betegnek is nagyon szívesen isszák és általánosán di-cserlik. A „Ferenc József” keserűvíz gyogyszerárkában drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Kis pesti notesz

1. A kormánypart Esterházy-utcai párthelyi-ségében *szárkóli Szilveszter-estélyt* rendeznek. Résztvesznek *Pesthy Pál,* a kormánypart elnöke, továbbá a *Budapestben időző miniszterek és képviselők családjaikkal együtt.* Mintegy *negyven-ötven egyesegypárti család* résztvételére számí-tanak...

2. A kínai-orosz háborúban magyar hadifoglyok estek kínai fogságba; levél jött tőlük itteni hoz-zátartozóikhoz. Régen halottak hitt magyarok, akik a *világháború kitörése után tizenhat esztén-dével még mindig hadifoglyok...*

3. Az Ufa bérbevette a *Corvin-filmszínházat.* Ki-lencsedikén indul az új *veszín egy hangosfilm-művel.*

4. *Benedek Péter* földműves-festőművész ünne-rékét megvásárolta a Szépművészeti Múzeum a modern festők gallériája számára.

5. Egy statisztikai adat az idei karácsonyi vásár-ról: Budapest három legnagyobb áruháza a *ka-rácsonyestélyi két napon egyenként száz-százszor pengőt meghaladó forgalmat csinált.* Egész szép.

6. Nagy szilveszteri estélyek lesznek az idén is. *Cartier-né, Almásy Jaqueline-nél* negyvenszemé-lyes estebéd lesz, vacsorautánra még negyven-vannak hívva. Nagy estély lesz *Ullmann György-ek-nél* is és megtartja idén szilveszteri estélyét *Hat-onyi Lili* is. (e.z.)

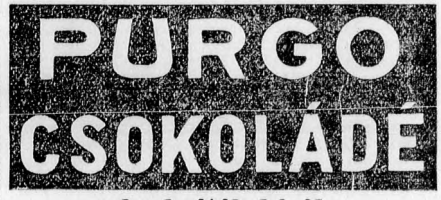
— Albrecht főherceg Párisban tartózkodik s propagandát fejt ki francia politikusok között a magyar álláspont érdekében. Párisból jelentő A Reggel tudósítója, hogy *Albrecht főherceg,* aki itt tartózkodik, többek közt a helybeli uradalom elközsása folytán *erősen érdekelve van az optánszörben, intenzív felvilágosító munkát fejt ki Párisban a francia politikusok között a magyar álláspont érdekében.*

— Megmérgezte magát egy *Petőfi Sándor-utcai* fűzőszalon tulajdonosnője. *Bus Lajos-né,* akinek a *Petőfi Sándor-utca 6. szám* alatt fűzőszalonja van, *vasárnap ismeretlen mérge-gel mérgezte magát.* Az öngyilkosságl kísérletet *idejekorán észrevették,* kihívták a mentőket, akik az öngyilkos uriaszonyt az *első segélynyújtás után a Rókus-kórházba szállították.* Bus Lajosné állapota súlyos, de nem életveszélyes.

— Vasárnapi sibilest. *Simó Márton* tisztviselő vasárnap a *hüvösölvégi erdőben* síelés közben bal-balán *bokátörést* szenvedett.

— **Betiltották Belgrádban Ossendovski köny-vét** Leninről. Belgrádból jelentő A Reggel tudósítója: *Ossendovski Ferdinánd* könyvet *Leninről a belügyminiszterium betiltotta.* Az indokolás szerint a könyv tartalma *burkolt kommunistá propagandá.*

— **Házasság.** *Gönczy Ládika, Gönczy Benjámin* és meli leánya és *Sárossy Lajos, özvegy Sárossy Ferencné* fia, január 4-én a *farcazi ev. ref. templomban* tarták a ke-rekeslési ünneplésüket. — *Kisvárdai Farkas György dr.* és nemeposztragi *Podhradzky Katalin* házasságot költö-tek. — *Dr. Schreiber Miklós* szolnoki kir. közjegyző leányát *Erot* eljegyezte *Vojnich Lívius* folszámernök. — *Vitéz Diószegi Gábor* kuriai bíró és *széki Telki Maria* leányát *Mariát* feleségül vette *dr. Telegyi-Róth Jenő* miniszteri tanácsos. — *Kövesi Magd* és *König Oskár* december 26-án tartották eljegyzésüket. (Mindem külön értesítés helyett.) — *Komlós Joly* és *König Jenő* ó hó 26-án tartották eljegyzésüket. (Mindem külön értesítés helyett.)

a hashajtók királya

— A hazai sajtólap árlási feloldásról tet tanúságot a legutóbbi *telemarketing* verseny eredménye. Árszempől állapítottuk meg, hogy az összes külföldi sajtók behozatala fölöslegessé vált, mert különösen a *Derby Sajt* és *Vaj-telmelő* részvénnytársaságának sikerült hosszú kísérletezés után a legutóbbi külföldi sajtófelosztás fökötelésen előállít-ítani. Így a *Cassino, Derby* és *Heller Imperial* csomagjok, valamint a *Heller dobcsomagtalbi, Chester, Eidami, Szalámi, Maquisé* és *Atlantis* sajtók uverték el a szakértőbizottság osztatlan tetőzésével a kitűzött díjak és ökölekek túlszámú részét.

Szilveszteri meglepetés!!

Megérkezett
a világhírű, minőségben utólérhetetlen
Müncheni
SALVATOR
idénysör-különlegesség!

Kimérések, amíg a készlet tart:

Balogh Béla éttermei VII. Csányi-utca 11.	Neiger-étterem VI. Teréz-körút 4.
Baum János éttermei VI. Andrássy-ut 51.	Neiger Jenő, Royal Orfeum és művészsobája VII. Erzsébet-körút 31-33.
Budai Kispipa éttermei II. Margit-körút 11.	Park szálloda éttermei VIII. Baross-tér 10.
Erzsébet pince és étterem, özv. Szabó Imréné Erzsébet királyné szállodájában IV. Egyetem-utca 5.	Patz Antal éttermei VI. Hajós-utca 31. (Dessouffy-u. sarok)
Keszey Vince éttermei VII. Rákóczi-ut 44.	Pozsgay Endre éttermei VIII. Práter-utca 26.
Metropole Szálló éttermei VII. Rákóczi-ut 55.	Pozsony Étterem II. Krisztina-körút 8-10.
Nagy és Eichner ház- és Nagyvendéglő VI. Vilmos császár-ut 9.	Putnoki István utóda, Román János éttermei VIII. József-utca 26.
	Lukács Béla éttermei XI. Pest, Csilói-ut 143.

Ügyeljünk a címekre, mert a valódi, minden versenyt felülmuló **Salvatorsör** csak a fenti helyeken kerül csapóásra. Palackozva a kávéházakban, a Köztisztviselők összes árúdáiban, a Corvin Aruházban és minden jobb fűszer- és esmegeüzletben!

Vérszegényeknek elsőrendű tápsör!

Verzőképviselő: **Mezey és Társa,** Budapest VII, Egressy-ut 20/e
Telefonrendelések: József 324-61

Taxisoffőr lett Hozmez Ferenc Károly,

a diáktüntetések egykori vezére,

akit vasárnap 50 pengő elvesztése miatt följelentettek a rendőrségen

(A Reggel tudósítójától.) Különös ügyben foglalkoztatta vasárnap a rendőrséget Hozmez Ferenc Károly, aki egykor egyik vezére volt az Operettszínház elleni bűzbombos diáktüntetésnek, ami miatt akkoriban el is ítélték. Hozmez most a következőképpen került a rendőrségre: Vasárnap délután a Páris-kávéház egyik vendége, Roboz Jenő, levelet akart küldeni egy Múzeum-köruti ismerősének, kiment a kávéház elé és a levelet átadta

a Bp. 16—093. számú Baross-taxi sofőrjének azzal, hogy a címzettől 50 pengőt kap, azt hozza vissza. Rövid idő múlva jelentkezett is a sofőr és előadta, hogy a megbízást csak eleget tett, egy borítékban megkapta az 50 pengőt, 2 pengő borítékot is kapott, a pénzes borítékot azonban utközben elvesztette.

Roboz nem elégedett meg ezzel a beszámolóval, rendőrhöz fordult, aki igazoltatta a sofőrt. Altalános meglepetésre

a sofőr igazolta, hogy ő Hozmez Ferenc Károly egyetemi hallgató.

Az 50 pengő miatt ezek után Roboz nyomban följelentést tett Hozmez ellen, akit a följelentés folytán előállítottak a jókapitányságra. Hozmez itt újból igazolta, hogy azonos azzal a Hozmez Ferenc Károlyval, aki a diáktüntetés és más hasonló utcai kihágás miatt már büntetve volt, az 50 pengőért pedig itt sem tudott egyéb magyarázatot adni, mint azt, hogy valószínűleg korbáclás közben eszelt ki a boríték a sofőrbunda zsebéből. Hozmezet kihallgatása után elbocsátották a rendőrségről.

— Afganisztán párisi és londoni követe Mexikóból megérkezett Párisba. Párisból telefonálja A Reggel tudósítója: Mexikóból jövet vasárnap este 9 órakor érkezett Párisba Afganisztán itteni új követe, Sah Uali kán, valamint az új londoni követ, Ahmed Ali kán. A két afgán diplomata szinte versenyen egymással európai elegancia dögében, csak éppen a fez és aréuk olajbarna színe val messzi keleti erdetükre. A két keleti diplomatát láthatóan kellemesen érintette, hogy egyszerre újságírók tumultusa közepén találta magát. Szerintük a nyugatom telics, a polgárháborúnak már nyoma sincs. Ananullah célegy a múlt embere és még volt hívei sem gondoltak többé rá. Elfogulatlan és tárgyilagos nyilatkozatuk amúgy nagyobb hitelt érdemelt, mert Ahmed Ali kán az új királynak, Mohamed Nadir sáhnak, testvére. Uali kán pedig az új király nagybátyja...

— Vida Jenő 15 éve elnöke a zsidó fiúarvahnak. A Pesti Izr. Hitközség Fiúarvahnak előljárója meglepően meglepetéssel részletesen VIDA Jenő felsőházi tagot abból az alkalmából, hogy 15 éve tölti be az intézet elnöki tisztét. A jubileári ünnepségen leleplezték az ünnepeket portécját, amely Szentes Fülöp festőművész kitűnő munkája, majd Auer Robert elnök, dr. Sebestyén Károly előjáró, dr. Hevesi Simon főorvos, Stern Samu, a hitközség elnöke méltatták Vida Jenő érdemeit. Hevesi főorvos átnyújtotta a rabbinátus oklevelét, amely Vida Jenő a „Juditmester” címmel tünteti ki, Greiner Sándorné pedig az intézet helybizottságának arany koszorúját adta át. Végül Perényi Teodár a volt növendék, Fodor Atadér igazgató a tantestület és a tisztviselők, Weiss Imre pedig a mostani növendékek nevében üdvözölte az ünnepeket. Vida Jenő meghatva mondott köszönetet az ünneplésért.

— Az osztrák nemzeti tanács elnöke megbetegedett. Grácból jelenti A Reggel tudósítója: Dr. Gürtler Alfred, a nemzeti tanács elnöke, a hónap 24-én izületi gyulladáshoz megbetegedett. Mostanáig otthon ápolták, de kezelőorvosa óhajtására a Hans-schaub-nyumba vitték diatermia-kezelésre.

— A 25 éves „Függelék Budapest”. B. Virágh Géza lapján, nevezetesen jubileumi ünnepi számot adott ki, amely felülül Budapest történetét. A politikai és városi élet minden számotévő tényezője: Ripka, Sipicz, Buzáth, Bercei, Drehr Imre, Erekly Károly, Bárczy, Boly, Friedrich, Plathy, Pakóts, Lázár Miklós, a tanács tagjai s az ünnepi szám munkatársai.

— Székrekedésnél, emésztési zavaroknál, gyomorégésnél, vérszékelyságnál, álmatlanságnál, általános rosszleletűségünk reggel ágyamonra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet.

— Kommunista tüntetés egy olasz futballcsapat párisi mérkőzésén. Párisból jelenti A Reggel-nek: A Stade Club Francois és a A. S. Roma mérkőzésén, amelyet a franciák 5:4 arányban nyertek meg, nagy botrány tört ki. A közönség sorából 200 kommunista, akik már amikor az olasz csapat fasizta módra üdvözölték a közönséget, zajongani kezdtek, a mérkőzés alatt is folytatták tünteléseiket a fasizmus ellen. A kommunisták az Internacionálét énekeltek, mire a publikum fütyköléssel tiltakozott, mert a közkeletűsöket hangzottak el: „All sport follows it nem politika!” A tüntetőket végül is a rendőrség távolította el a nézők sorából.

— Vasárnapi betörések. Gláuser Mihály színmester Károly-körút 3. szám alatti üzletének Dohány-utca felőli házából a vasnapra virradó éjszaka ismeretlen tettesek fölörték. A tolvajok értékes női bunnit elvittek el. A rendőrség a nyomozást megindította. — Pestorszebeni Dávid Antal vendéglős Soroksári-ut 34. szám alatti lakásán vasárnap éjszaka betörők jártak és 1900 pengő értékű ruhát vittek el. A rendőrség keresi a betörőket.

— Megszűnik a fasizták legnagyobb napolyi napilapja. Rómából jelenti A Reggel tudósítója: A fasizták második legnagyobb napilapja, a Népolban megjelenő „Mezzo Giorno” az év végéig beszűnik megjelenését.

— Lázár Miklós előadása Székeshérvárott. Székeshérvárról jelenti A Reggel tudósítója: A székeshérvári és fehérvári kiskereskedők Társulata vasárnap délelőtt Gross Bernát elnöke mellett választmányi ülést tartott. Az ülésen elhatározták, hogy úgy, mint tavaly, az idei téli évadban is több fölévással rendeznek. A választmány egyhangúlag az első előadás megtartására Lázár Miklóst, A Reggel szerkesztőjét kéri föl. Lázár Miklóst a társulat elnökeinek vezetésevel a napokban küldöttség fogja fölkeresni, hogy meghívja és vele együtt megállítsa az előadás időpontját.

— Magyar hangos film. Január 2-től január 8-ig a Décsi- és Fórum-mozgók bemutatják „A jól sikerült uzsonna” című filmet. Főszereplők: Szokolay Oly, Radó Sándor és Tóth Ady. Ez a nagysikerű film tulajdonképpen az első magyar hangosfilm, mert vetítése alatt az egész nézőtér hangos a józai kacagástól s az előadás után mindenki hangosan ismétli a Meister Szappangyár közismert mottóját: „Két-szer kettő négy — Meister szappant végy!”

— A raffinált lézet, a disztinyált halk (önust képviseli az az előkele, finom parfüm („Masque Rouge” és „S-9”), ami állandó téma városi szalonokban, Marcel Guerlain, Páris.

— Sallvazter ájjel — bárhol fölti az estét — megnézi a „Papagáj” نامورos éjszakáját, mielőtt hazamegy! Folytatólag diszeladok reggel 6 óráig.

— Nem lesz az idén újvüti tisztelgés az Elyesében. Doumergue megszüntette. Párisból jelenti A Reggel tudósítója: A francia politikai és diplomáciai világának érdekes szenzációja van: a párisi Elyesé-palotában megszüntették az újvüti tisztelgéseket. Más években a ceremóniamester örömeire fölvonult a kormány, a képviselőház, a szenátus, a külföldi diplomáciai testület, a legfelsőbb bíróságok, a kamarák és ez a párszáz ember ott tartózkodott reggeltől estig az Elyesében. Doumergue azonban az egyszerűség embere, nem fér ebből a tolongásból, sem a szép szavakból és mosolyokból. „Ujév” — ugymond — „családi ünnepe, töltse mindenképpen otthon, felesége és gyermekei körében...” Így szól Doumergue, aki maga agglégony és kicénságára a francia etikebét az idén törlék az újvüti tisztelgést.

— Újabb veredések Berlinben életveszélyes sérüléssel. Berlinből jelenti A Reggel tudósítója: Vasárnap éjjel ismét veredések voltak Tempelhofban. Kommunista és nemzeti szocialisták között. Egy 22 éves Batolt nevű lakost, aki a nemzeti szocialisták pártjához tartozik, két szúrással életveszélyesen megsebesítettek. A rendőrség Istratezőtatókat két kommunistát, akiket büntőszésséggel gyanúsítanak. A város két másik pontján is voltak veredések, ezekről azonban sebesítést nem jelentettek.

— Vasárnap Pécsre szállították Papp István csendőrt, aki karácsonykor lelégt egy legényt. Pécsről jelenti A Reggel tudósítója: Vasárnap szállították be a pécsi honvédségi fogházba Papp István csendőrt, aki Dees közönségének karácsonykor lelégt Bors Ferenc gazdakegyényt. Bors, amint ismeretes, tréfából bezörgétték az ablakon abba a házba, ahol a csendőry egy aszszonyal volt látogatásban. Papp István cserélt lölte le. A csendőry letartóztatása után Korövényi csendőrszázados, Kramolin Gyula törvényeszkéri orvosszakértő és Kovács Károly honcsoportos résztvevőivel vizsgálóbizottság járt a közönségben s a gyilkosság ügyében lefolytatta a helyszíni vizsgálatot.

— Halálörök. Dr. Hutlengy Győző, volt országyűlési képviselő, Esztergommege ny. főügyész, Kondrom-Esztergom vármegyék társéghelyettesének örökös tagját, vasárnap délután temették el nagy részvét mellett a belvárosi temető kápolnájából. — Dr. Weiss Árpád volt nagyhatalmú és balatonboglári orvos özegeye Bordenau-ban meghalt.

— Művész sirkövek Gerenday A. és Fia, Fiúmei-ut 7.

— A Fővárosi Szegény Gyermekkert Egylet vasárnap délelőtt 250 arca kisgyereket ruházott föl letölthetlalg Akácfa-utca 32. szám alatti szőkházában. Az ünneplésen ruhakiosztásnál az egylet elnöke, Molnár Tringus szép beszédet intézett az árvendők gyermekekhez.

— Tungsram-előadás Kecskeméten. Az ország egyik legnagyobb és legelőképesebb rádiószervezője, a Kecskeméti Rádió Egyletét, amelynek meghívására most Kecskeméten tartotta meg előadását a Tungsram-gyár, hivatalos néven: az Egyletűt Iskolámpa és Villamosgőri Rt. Az érdeklődő közönség zafutalossá meglátogotta a kollektívum nagytermet. Szagapoly professzor, az egyletűt vezetője nyitotta meg az előadást, köszöntötte a Tungsram-gyárat, mint a legnagyobb magyar rádióvállalatot, amelynek készítményei, a világ minden részén ismert és kedvelt Tungsram Bőrnyomások tekintélyes részt teszik a magyar országnak. Forbath László, a Tungsram-gyár magyar osztályának vezetője tartotta meg ezután vetített képes előadást, amelyben bemutatta, milyen gondos, precíz és sokoldalú munka folyik, amíg egy-egy Tungsram Bőrnyomás elkészül. Azután pedig a rádiotechnika legújabb vívmányait ismertette, számos kísérleti bemutatóval illusztrálta azokat az eredményeket, amelyeket a modern technika adott az emberiségnek és amelyek megalkotásánál ennek a nagyüzemi magyar gyárnak vezető szerepe volt. Az előadásról oly sokan szorultak ki, hogy a gyár az egyletűtűt részéről újabb meghívást kapott egy második előadás tartására.

Ujév-hajnalán.
Bravo ez az év jöl
Kérdődik?

Gumicszma	P 25.-
Gyermekhócipó 28. sz.-ig.	P 8.-
29-32.	P 9.-
Női hócipő báronygalállal	P 9.80

Sár-, hócipők, női, férfi, gyermek, orvosi választékban

Hő-, sárcípőávitás

Neumann Géza
Nagymező-utca. 50 és Rákóczi-ut. 81

Látta-e már Budapestet Éjjel

egy modern nagy garageban városi vagy vidéki turák után az autók szazait tisztogatás és kezelés közben?

a Cyklop Garage révén nemcsak itthon, de külföldön is legelőnyösebben ismerik az autotulajdonosok, mert itt az autót a legmodernebb technikai felszerelésekkel mossák és gondozák.

mikor a város alszik, lázas munka folyik a Cyklop Garageban, hogy korán reggel minden autotulajdonos ragyogó tisztán és rendben kapja meg kocsiját

Alkatrészek, felszerelések, pneumatik

Benzin- és olajtöltőállomás

Modern javítóműhely

Január hó elején nyitjuk meg első fiókunkat VIII, József-utca 41. szám alatt (a Kölber-kocsigyár régi telepén)

Felvilágosításokat egyelőre a központi iroda ad. Telefon: J. 372-93-95

CYKLOP GARAGE RT
VII, KERTÉSZ-UTCA 24-28

SZÍNHÁZ

Reggeli levél

Mondja, kedves A Reggel,

miről hallunk ma reggel?

— Mégpedig az esztendőben utóljára, ugyebár... Megint elmúlt egy év, sok öröme igazán nem volt benne senkinek, színházaknak, szerzőknek legkevésbé...

— A publikumnak sem, megnyugtathatjuk!

— Bölcseu tudom. Az új esztendő valóban nem hozhat elég örömet, hogy a régi bajait feledtethesse. De mint minden évben, reménykedjünk az idén is, legalább... Hátha 1930, aki holnap éjjel már ráunkopogtat, jobb, szívesebb, bőkezűbb lesz hozzáunk, mint a régi volt. Akinek, hála Isten, megvannak számlái már a perccel...

— Maguk minden évben így vigasztalnak bennünket, jámbor olvasókat...

— Ez a hivatalunk s fájdalom, ennél többet alig tehetünk, az esztendő jó vagy rossz napjait, a jó vagy balsorsot a Mindenható, nem mi dirigáljuk! Bizzunk tehát legalább az új esztendőben, amely halk léptelével már közelít a messzi téli tájak felől... Új élet, új esztendő, új szezon közeledik, színházban, politikában...

— S ki kezd az új színházi szezont?

— Végül és kezdi Hungady Sándor, a kolozsvári szépítéscsek fiatal bajnoka. Pest hajdani „Sándorká”-ja, Bródy Sándor fiai között az egyetlen, aki ugyancsak édesatyjához nemcsak külsejében, de iránti tehetségben is hasonlatos. A Vígsházban ugyanis éjjeli „szilveszteri” — premiéren mutatja be első darabját, a „Juliusi éjszaka”-t, amelyet a szerző júliusban írt, a színház még júliusban el is fogadtatott s íme most, december utolsó éjszakáján mutat be. Háromnegyediknegykor kezdődik az előadás, az óesztendő utolsó órájában ugyszólván s tart a jövő esztendő

első órájáig, joggal nevezhetnők a „Juliusi éjszaka” első előadását tehát a viláig legkorszabb előadásának...

— Tényleg: 1929-ben kezdik el és 1930-ban fejezik be!

— Naktól. Ez pedig csak nem csekélység, ugyebár... A szerző, néhány nappal ezelőtt érkezett Erdélyből, frissen, pirosposztagosán s szégyenatosan, mint a lovasi fényő, ma 21* órával a premier előtt, kissé sápadtan, a körkötőket mondja nagynehezen a darabjáról:

— Egy magánkastélyban játszik a „Juliusi éjszaka”, egy júliusi éjszakai és a rákövetkező reggelen. A városotáni feketekővel kezdődik s a reggelivel fejeződik be. A: a témája, hogy egy fiatal arisztokrata, aki 23 éves s aki jegyese egy görkissasszonynak, a mátkusaqa alatt, a megyasszonya hozamál, szóval a leglényesebb helyben és időben jön rá kistelek az az érzés, hogy ő — mincseu fábat. A húnak azonban pechie van. Megcsipik, rajtaesipik a komornának. Bolgona lának, a partie visszamegy s a színpadon dala flörtököl egészen más párok atalának ki, mist az első filmbanban. De ez mind nem fontos. Pontos a dolgban annak a különös millőnek a rajta, amelyben a szereplők egyszerre beszélnek az arukból francián s egyszerre használják a legzamatosabb magyar kifejezéseket, egyszerre tanobnak tangot, — mert tangot is tanobnak a darabban — és egyszerre sikkolnak aszaltertől. A darab feltj-meddig valóság s ha van benne valamilyen frissesség, akkor azt annak tulajdonítom, hogy olyanfajta emberek között írtam, ami-benekről szól. A Vígsház előadása, azt hiszem, amesak az én vidéki szememnek lesz képrázatos: a színpad gyönyörű lesz, lehelti magából annak a világnak az élékétségét... Holnap éjjel lesz a premier, akkor elől minden. Addig, bevaltom aszintén, rettenetes módon drukkolok, nem annyira magamért, mint azért, hogy minden tekintetben igazoljam az a gógás és könyes színházat, amely helvet adott a „Juliusi éjszaka”-nak...

— Ott leszünk, megnézzük, megtapsoljuk!

— Köszönöm az igazat, sápadt, agyonciga-retlázott, köhögő — ühü, ühü, — szerző nevében is. Pártoljuk a fiatalokat, pláne, ha egy-uttal az erdélyi ivadalmat is pártoljuk...

— Szóval Hungady Sándor az előrs. Ki követti?

— A Vígben valószínűleg Szomorj Dezső „Takács Alice” doktorkissasszonnyal. Előbb azonban a Király-Színház jön egy rendkívül friss, jószagu, sőt — sikerszagu Titkos-premiérral a fiatal Békffy—Lajthay-pár „Sisters” című kímőn öletű operettjével. Az előadás már készen várja a negyedik premiért. Utána a Magyar Színház premiérje következik...

— A Fedák-premiér?

— Nem, még nem az. Előbb egy Achard-vig-játékot mutatnak be, a „Jan de la Lune”-t, amelyet Mórai Sándor nem Holdkoros János, hanem „Fajankó” címen fordított s amelynek egyetlen női szerepét Hegedűs Gyula, a most főként Szigeti Jenő és Dénes György társaságában — Zombory Mercedes játssza.

— Ó, a kis Zombory Mercedes. Azt hallottuk, hogy férjhez megy, meg azt is, hogy külföldre megy, hogy filmszínésznő lesz, — mi igaz mind-ebből?

— Adatom neki a szót!

— Egy betű sem igaz belőle: nem megyek sehova sem, férjhez sem, ilthon akarok maradni és szívesen akarok lenni mindennapon, ez megmáslat-halallam elhatározásom s eszemáigában sincs valami egyebet csinálni. Nem tudom egyébként, hogy miért találnak ki másodpercenként rólam ilyen szamárságokat, ez éppen úgy nem igaz, mint a többi löszö kir...

— Milyen az Achard-szerep?

— Bibájos. Arról szól, hogy ehhez a Jean de la Lune-höz, aki egy lutyi-lutyi fiatalember, amolyan „keuscher Josef”, feljön egy kis kókoltszerű lüvenem, egy bájos pofa egyébként — ezt fogom én játszani — s meg akarja őt hódítani. Nem sikerül neki. Végül, amikor már sikerült, sőt annyira sikerült, hogy el is akarja már haggni őt egy újabb szerelm kedvéért, Jean meggyarazza meg neki, hogy ő nem is szerethet mást, csak őt, Jean. Kar karban távoznak, miközben az új szerelem, aki Brazíliaa akarja őt szökeltetni, hiába csönget telefonon... ők már eltávoztak: együtt, övékre...

— Bemutató?

— Nyolcadikán. Utána következnek majd a Fedák-premier, Korács Kálmán „Alom-királyno” című darabjában, Fedák Sári ma vagy holnap érkezik csak hazá külföldről és rögtön folytatja a próbákat itt, ahol elutazása előtt abbahagyta. Az ezután következő szerepéről felerészben csekélységem, felerészben Emőd Tamás szerénysége tilja beszélnem...

— Ah! A társaszerzők új darabja, a „királyfi-darab”? Fedák és Gaál Franciska!

— En egy szót sem szóltam. Dehát több szívele négy szerző sem igen dolgozott még színdarabban, mint ezen mi ketten. De erről korai is volna még beszélni egy kicsit. Beszéljünk inkább közelebbi dolgokról! A holnapi szilveszteréjszakáról például!

— Na, milyén lesz, mit gondolt?

— Szerintem régen volt ilyen zájos, neki-keseredett, dúhaj szilveszter Magyarországon, mint amilyen a holnapi lesz. Majdnem az összes színházak rendeznek éjjeli szilveszter-kabaré, a mozikkól nem is beszélve. Ezeknek egyik-másika valóságos sztár-monstre-műsor-

Bethlen-téri Színpad

Telefon: J. 443-76. Jegyrendelés d. e. 10 óráttól

A példátlan sikerű megnyitő műsor utolsó hete!

Kedden esti előadás 1/2 9-kor
Helyárak: 50 fillértől 3 pengőig

Nagy szilveszteri előadás

1/2 12-kor

Őserdők félelmes csöndjét, vadállatok borzalmas üvöltését
érzékelte meg a leggrandiózusabb film, a

SYMBA

Bemutatja esütörtökön:

KAMARA

CORVIN SZÍNHÁZ

Milliók sorsa
Béla, aki 26 éves
Uj Színház

RASTELLI

a
világcsoda

szerdán,
január 1-én

Royal Orfeum

Mérsékelten
felemelt helyárak

Szombat, vasár- és ünnepnap
délután 4 órai kezdettel a teljes
esti műsor, olcsó helyárrakkal

ral kedveskedik a publikumnak. A Magyar Színházban pláne pont éjfélkor még egy pohár pezsgővel is megkínálnak mindenkit, aki a nézőtérre ül. A Fővárosi Operettszínházban is vidám szilveszter lesz: a „Te nem ismered Verát!” adták szilveszter éjszaka is. Ezzel a darabbal furcsa dolog történt. A szerzők tudvalegileg egy elragadóan eszes, nagyon mai, abszolút modern pesti lány életéből markolnak belé a darabban, de a szöveg gyökeréig. A pesti flappernek omigira szétejték már a Balassa-Mihály-darab hírét, hogy a szilveszteri mindkét előadás minden jegyét elcitték... Kasszaker lett ez a darab: vidámsága, kedvessége meg is érdemli ezt a sikert. A jelenetek szerint az összes színház, mozi, kabaré és egyéb előadásokra igen nagy az elővétel. Pest tehát, amint mondom, ezen az egy utolsó éjszakán szórakozni, mulatni akar! A nagy

öttermek is táblás háza számítanak, erre az egy éjszakára tehát egy boldog, gazdag város önfelölt vidámsága fog végigülneni az utcákon, mert — hogy is mondjuk csak — „temetni, azt tudunk!” Akár emberekről, akár écekről legyen szó... Ezek után a magam részéről is békésen akaróan befejezni az éjszandót, minden olvasónak, legyen az szerző, primadonna, direktor vagy háztartásbeli, ösztöne szövegből kívánok boldogabb új estendőt, mint a régi volt...

* A Newyork-bár táncénei. A Newyork-bár újítások vezette be a táncos délutáni teákat. Két pengőért ad komplett uzsonnát s ráadásul a világ legjobb zenekarának, Eddie South-nek a tánczenéjét. Az új táncos Newyork-uzsonnának óriási sikerük van, az első két napon zsúfolva volt a gyönyörű bár. Sikerkült...

1930 ujesztendéjére szalmakalapok, tavaszi tweedcapek és jerseykosztűmök jelentek meg a forradalmi párisi divatpiacon

Páris, december 27. (A Reggel tudósítójától.) Párisban kitört a divatforradalom, 1930 divat-pártvillongások közepette köszönt be... A hölgyek egy része az „elavult” tegnapi divatot sajnálja, ahogy ők mondják, a „midinette-korszakot”,

amikor a ruha „összinte, raffinériamentes és pajtasokló volt”, főtűnes nélkül lehetett végigmenni az utcán („Éljen az egyenlőség!” jelszava alatt) s mindcég volt, hogy a nő 17 éves vagy 50 — a rövid, finis ruházat uniformizált és a párisi nőre az utóbbi évek alatt senki sem hasonlított jobban, mint a barátja, vagy akár-melyik asszony a boulevardon... „Olala!” — mondják ezek a „konzervatívok” — az újdonságok buták és kényelmetlenek. Esik a havasos, hideg van; mégis csak rövid lesz az új kabátom, a ruhám pedig hosszú, véres és sáros lesz, csak kicsin járhatok, cége a footingnal! A hajamnak firtósnek kell lennie, a ruhám ezentul száz kaposzra jár; minden nap háromszor el fogok késmi. Hogy a táncról egyáltalán ne is beszéljek, mert a táncosok új rálépnek az uszdyra, a fodrokra, hogy az egész toiletté recseg-popog belé!... A hölgyek másik része azonban örömmel üdvözlö az új irányt. „Hál

Istennek, hogy már nem vagyunk egyenlők!” — mondják.

„Éljen az egyéni ízlés,

a szabad alkalmazkodás, a különféleség! Igaz, hogy ezentul nem leszünk tíz- és százezer midinettek... De szabad királynőknek lennünk, mert imponánsak lehetünk! Igaz, hogy

az ötvenévest nem kényszerítik ezentul, hogy süléd leánya legyen,

— viszont nagystilű és szédítően előkelő dáma lehet! A kőcé és a tulozány ezentul nem kénytelen föllátni fogatékosságait; megjött a drapéria, a mindent retusírozó nőies kiállítás... És last not least, eltűnnek a forgalomból a nemszép lábszárak — míg a szépek gyugodtak lehetünk! fogják tudni a módját, hogy ezentul is észrevétessenek!” Így nyilatkoznak Párisban a divat ellen és mellett az izgatott kedélyű dámák, akiknek e pillanatban, az új év és új divat küszöbén valóban nehéz a helyzetük. Ha ötterembe, dancingba, szalomba, színházba a legfrissebb modelleiben érkeznek, gúnyos mosoly ül az arcokra: „Mi ez, mindenáron tanszírozza az új divatot!” Ha meg ragaszkodik a tegnapi irányelvekhez, halk fity-

málás kíséri megjelenését: „Né, a kis édes, milyén divatjamull!”

*

Hiába minden szóbeszéd: a lettek sorra jelentkeznek a divat terén. Megjötték az első feeskék, az átmeneti kosztűmök, az átmeneti kalapok:

megjött a szalma!

Bizony csak pár óra múlva irunk januárt, de a nagy contourerek a tavaszelő újdonságaihoz már szalmát írnak elő: szalmát, például, amely a tweed többszínű gyapjuszálait utánozza — harangformában, szalag helyett börcsikkel. Nyersszalmakalapot harangformában zöldpiros esikós rózszuszalaggal (olyan tweed-kosztűmhez, amely szővében vagy díszben ismétli a szalag zöld-piros csíkját). Nyers bokaszalmát mókla barna hárszuszalaggal, szintén harangformában... Ezeknél az első feeskéknél meg obligát a harangforma, amely azonban szabálytalan és szeszélyes. Tavaszi kosztűmök is jelentkeznek: tengerészkek jerseyruka fehér, ingerie-gallérral, háromnegyed hosszú kek jerseykabáttal. Fehér, piros és drapp szatú jersey-tweedből kabát, szoknya és fehér selyempikké blúz, a kabát gallérján fehér selympikké szét (ehhez harangalakú panamakalapot ajánl a szabó a kosztűm-anyagból kölcsönzött tweedesikkal). Végül háromnegyed hosszú capek is jelentkeznek a trotteur-kosztűmök között, például Chanelnek van egy barna-drapp esikós jersey tweedcapeje, amelyet élénk zöld jerseyvel bélelt — hasonló anyagu és színű blúz-szoknyához. De azok a párisi nők, akik már most egészen kitavasznak, meri mehetnek le a Rivierára, ennél is élénkesebb színek kultiválnak. A toilették, amelyekre a legkebbez viz partjára, sarga mimózakertekbe és vakító napfénybe visznek le, már most lavandekeskek, fehérrel díjtott keskek, sárgák, zöldes sárgák, világos és erős zöldek, rózsaszínek és feketék rózsaszínnel keverve...

Szilveszter este 2 előadás a Terézkörúti Szinpadon

Az I. kezdete ..... 8 órákor
A II. kezdete ..... 12 órákor

KOMÉDIA ORFEUM

Jókai-ter 19. Telefon A. 150-20.

Szilveszterkor 2 nagy előadás!

Az első előadás a második pont 12-kor kezdődik. Mindkét előadásban a teljes műsort keretében szerepel az évad legnagyobb sikere A. B. C. Tábort boházat.

Premier január 1-én

„Fajnemestés” és „A Tólké lány” 2 új Tábort boházat. Solti, Weigand, Ezerkövi és új külföldi attrakciók.

Január 1-én délután

mérsékelt helyaru előadás már az új műsorrall.
Jegyelővétel délelőtt 10 órától.

Szilveszteri tréfák

álmöntés, apró incselkedő zsura-ajándékok, papírsapkák, darabok, hótabák és egyéb mulatsági kellékek

Barna Vilmos Ezermeister bazárban
VIII. József-körút 17. (Arjegyzék)

Köttesse be

alkalmi ajándéknak szánt könyveket

Radó Olga

művészi könyvkötőműhelyében
IV. Régi posta-utca 7-9.

Szép, izléses, finom és tartós kötések kap olcsón!

Békebeli romantika... ,bübájos Lehár-melódiák... , régi emlékek... Ez a

Lehár-Revü

3 film és 3 ragyogó szinpadí részben. Filmen: Lehár és Lisl Goldarbeiter, Szinpadon: Dalmady Erzsi, Antók Ferenc, Tamás Benő és Abonyi Nusi

Omnia Rabmadár

Steinhardt Géza első magyar tárgyú filmje

Szenzációs új operett a Király Színházban

Szombat este 8 órákor:

SISTERS

Békeffy-Lajthay operettje

Szilveszter a Városi Színházban

Este 8-kor

Katica

Billér, Rátkay, Zilahy, Tolnay.

Jegyek 60 fillértől 6 pengőig.

Ejjelel 12-kor

nagy szilveszteréji kabaré

Főllépnek: Rátkay, Zilahy, Radó Sándor, Gárdonyi, Ferenczy, Erekövy, stb. Magánszámok, tréfák, dalok, operáriák.

Szenzációs szilveszteri kabaré a Magyar Színházban

3 óras kacagtató zenés műsor a legkiválóbb vendégművészek és a Magyar Színház egész művészdaraja föllépével
Kezdete 11 órákor

Este 8 órákor: **Talpig uriember**

Egy tehetséges fiatal osztrák színész szerelmi tragédiája

Veronállal mérgezte meg magát egy müncheni hotelszobában s ugyanugy halt meg, mint egyik legjobb szerepében a színpadon

Bécs, december 29.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Karácsony hetében nagy föltűnést keltett Bécsben, hogy *Berisch Ferenc* színész, a Renaissancebühne fiatal tagja nyomtalanul eltűnt. Vasárnapra kiderült, hogy a színész öngyilkosságát követelt el és ezzel

páratlanul regényes szerelmi tragédia végére tett pontot.

Berisch Ferenc ez év elején szakított régi szerelmével, egy fiatal lányal és az apjának vezetése alatt álló Carl-Theater összeműködése után Jarno igazgató a Renaissancebühne-hez szerződött. Itt jóbarátságot kötött a társulat egyik fiatal tagjával, aki egy színésznő volt a felesége. Jarno az elmúlt nyáron Berisch-t és új barátját is Ischlenbe léptette föl, ahol barátságuk — mint az asszony férje állítja — még jobban elmélyült. Összel Berisch visszatért a Renaissance-színpadra, szerelmese pedig egy csehországi vidéki színházhoz szer-

ződött.

Berisch december 23-án levelet kapott a színésznőtől, aki értesítette, hogy férje vádlopört indított ellene és Berisch is beidézettette tanúnak a tárgyalásra. Berisch ezt annyira szívére vette, hogy azonnal vonatra ült, Münchenbe utazott és

szállodai szobájában veronállal megmérgezte magát.

A karácsony másodnapját követő éjjel meghalt. Elutazása előtt

megsemmisített minden levelet és emléket, amely szerelmi viszonyára vonatkozott és szüleihez búcsulevelet intézett. Apja és anyja a levél vétele után azonnal Münchenbe utaztak, de gyermekeiket ott már csak halva találták. Berisch Ferenc nagytehetségű színész volt és fokozza az általános részvétet az, hogy ugyanolyan körülmények között halt meg, mint legjobb szerepében, Dreisel „Ton in des Töpfers Hand” című színművében a színpadon.

A belügyminiszter dagályutcai sajtópörében ma folytatják a tárgyalást

(A Reggel tudósítójától.) *Seitovszky Béla* belügyminiszter, mint ismeretes, a *Dagályutcai rendőrtelapról írt cikke* miatt sajtópört indított *Szokoly Endre* hírlapíró, a *Magyarország* munkatársa ellen. A sajtópörben a törvényszék *Török-tanácsa* tartott már egy ízben tárgyalást, amelynek

folytatását mára tűzte ki.

A mai tárgyaláson, amelyen a vádlott hírlapíró, mint eddig is, *Halász Lajos dr.* védi,

a bizonyítási eljárásra kerül a sor.

„Tudatlan babona”, hogy hibák történtek a sorokszári Dunaág zsilipjeinek építésénél?

(A Reggel tudósítójától.) Legutóbb foglalkoztunk azokkal a bajokkal, amelyek a csepeli kikötő építésével kapcsolatban sújtják a környékbeli birtokos lakosságát. A Reggel munkatársa — mielőtt cikkét megírta — bejárta a *Szigetségi községet és személyesen győződött meg arról, hogy a kormánybiztosság építőmunkája nyomán mindenütt igazolom, elcsere-dés és panasz fakadt.* A kormánybiztosság terjedelmes közleményben reflektált *A Reggel* cikkére és közli, hogy nem 6000, hanem

„csak” 4200 holdat sajátított ki

és ebből is „3000 hold régi Dunameder, vagyis vízterület és nádas, 400 hold pedig partterület”. Ezt szívesen elismerjük, annál is inkább, mert a kormánybiztosság is elismeri, hogy a kiszajátások még *torlóbbfolyomak*.

A kormánybiztosság közli még, hogy a „károsodott területek fölmérése, az érdekeltek mintegy 95%-ával egyezséget kötött és az elmult év károsodását megtérítette”. Szívesen szegyezzük le ezt is, ami azonban nem változtat azon a tényen, hogy

a még mindig folyó pörök száma meghaladja az ezret

és ugyanakkor adóterheléseikről hajtják végre a községek lakosainak szárait, amikor azoknak jogos követelések van a kormánybiztosságtól.

„Ki kell irtani azt a tudatlan babont.

hogy a sorokszári Dunaág zsilipjeinek építésénél hibák történtek” — írja *A Reggel*-nek a kormánybiztosság. — Minthogy műszaki vitákba nem bocsátkozunk, ajánljuk a kormánybiztosság figyelmébe a Csepelszigeti Ármentesítő Társulat 1928 december hó 12-én és 1929 november 30-án tartott közgyűléseinek jegyzőkönyveit, amelyekből

Buday Dező szakérő előadásában derülnek ki mindazon mulasztások és tévedések, amelyekre *A Reggel* is rámutatott.

Legjobb lesz tehát, ha ezt a vitát a kormánybiztosság

közvetlenül Buday Dezővel intézi el,

lehetőleg a nyilvánosság előtt.

Mindenesetre kétségtelen, hogy több mint 40,000,000 pengőbe került a csepeli kikötő építése, továbbá a csepeli holt Dunaág bekapcsolása a dunai forgalomba és ilyen horribilis összeg felhasználása nyomán a dunamenti községekben nem jött és élet fakadt, hanem nyomorúság, elégedetlenség, mert százan és százan koldusok és földönfutók lettek. A jogos panaszok százaait türelmetlen nyilatkozatokkal orvosolni nem lehet!

Bethlen „egészséges decentralizációra” szólította föl a minisztériumokat

(A Reggel tudósítójától.) Az állami adminisztráció egyszerűsítéséről és gyorsításáról megjelent rendelettel Bethlen miniszterelnök nem tekintti befejezettnek az úgynevezett racionalizációs akciót. A legutóbbi minisztertanácsban külön-külön fölkerítette a minisztereket arra, hogy a saját területeik keretében fölülvizsgálják hatáskörüket és ennek alapján

egészséges decentralizációt hajtsanak végre, vagyis részint rendeleti, részint törvényhozási úton gondoskodjanak a hatáskörükbe tartozó ügyek egyszerűsítésére a középfokú hatóságokra, elsősorban a polgármesterekre és az alispánokra való átruházására. Az állami adminisztráció egyszerűsítése és gyorsítása ügyében esedékes intézkedésekről

Örffy Imre

ezeket mondotta *A Reggel*-nek:

— Az adminisztrációs rendelet kibocsátása csak egy lépés a cél felé és

még sok minden kell ahhoz, hogy jó legyen az állami adminisztráció.

Szükség van arra, hogy 1. a rendeletek komolyan végrehajtsák, 2. újonnan megállapítsák az egyes minisztériumok és hatóságok hatáskörét és ezen az úton is elősegítsék a decentralizációt, végül 3. átrevideikék az összes anyagi jogszabványokat, hogy ezeknek végrehajtása egyszerűbbé váljék és meggyorsuljon. Intézményesen kell biztosítani, hogy az adminisztrációs reform kérdése állandóan napirenden maradjon, ami

állandó szervet

igényel. Természetesen nem új hivatalról lenne szó, hanem arról, hogy a miniszterelnökségen külön osztály létesüljön az állami adminisztráció egyszerűsítésére és gyorsításra.

Egyhónapos Kormányválság után vasárnap megalakult az új lengyel kabinet

Varsó, december 29.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Az utóbbi évek leghosszantartóbb kormányválsága véget ért.

vasárnap a lengyel köztársaság elnöke ki-nevezte az új lengyel kormányt.

Majdnem egy hónapja, hogy *Svitalsky* miniszterelnök egész kabinetjével együtt lemon-

dott. A válság első két hetét az elnök, *Pilsudsky* főbörnagy és a pártok közötti tanácskozákos töltötték ki és végül Bartel volt miniszterelnök kapott megbízást a kormányalakításra. Bartel fölfeledőn tartózkodott, hazajövele után kezdte meg tanácskozásait és csak vasárnapra jutott annyira, hogy délelőtt kihallgatáson jelenhetett meg a köztársaság elnökönél és bemutathatta miniszteriumának névsorát.

A köztársaság elnöke elfogadta az előterjesztést és kinevezte az új kormány tagjait.

A lengyel kabinet névsora a következő:

- Miniszterelnök: Bartel.
- Belügy: *Jozewski*.
- Külgügy: *Zaleski*.
- Hadügy: *Pilsudski*.
- Vallás- és közoktatásügy: *Czerwinski*.
- Ipar- és kereskedelemügy: *Kwiatkowski*.
- Földreform: *Staniewicz*.
- Közmunkaügy: *Matakiwicz*.
- Munkaügy: *Prystor*.
- Közlekedésügy: *Kuhn*.
- Posta és távíró: *Börner*.
- Pénzügy: *Matuszowski*.
- Igazságügy: *Dulkiwicz*.
- Földmívelésügy: *Lesniewski*.

Az új kormány kedden teszi le az esküt a köztársaság elnökének kezébe.

Jozewski, *Matakiwicz*, *Dulkiwicz* és *Lesniewski* kivételével az új kormányban a régi kabinet tagjai foglalnak helyet.

VIGSZINHÁZ

Kedden (éjjel 7/11 óraker), csütörtökön és szombaton 8 óraker

Juliusi éjszaka

Ma, hétfőn, kedden (szünetesen 7 óraker), szerdán, pénteken, vasárnap este 8 óraker

Matyika színésznő szeretne lenni

Sí-felszerelés
a legnagyobb választékban, legolcsóbb áron

Hoffmann Turista-Sportüzlet
Présbét-körút 48. Royal Apollóval szemben

Megjelent! **Bálint Jenő** Megjelent!

MŰVÉSZFEJEK

Csók István bevezetőjével
14 kitűnő művész önarcképével
Megrendelhető *A Reggel* kiadóhivatalában

KÖZGAZDASÁG

Kinek lesz jó sora az Úr 1930. esztendejében?

(A Reggel tudósítójától.) A válasz egyszerű erre a kérdésre, amely pedig de sok embert, de sok jobb sorsra érdemes családot érdekel: szegény Kismagyarországban? *Jó sora lesz a jövő évben is azoknak, akiké eddig is jól élték, akiket láthatatlan és kifizetés nélküli szájak fiznek a jölet forrásaihoz. Nem azokat értjük e szerencsés kiválasztottak alatt, akik derék és megfeszített munkával megkeresik a jóléthez és örömhöz való jogot, hanem azoknak seregét, akik minden erőfeszítés és minden fáradságos munka nélkül élik a maguk nyugodt életét. Mert, bármily furdasán hangzik is, de*

sokan vannak ebben az országban, akik sose vettek és mégis aratnak, akik vállalatot csak alapítanak, de sohasem vezetnek

s akik oly kurta, munkás évek után élvezik a nyugdíj és a legkülönbözőbb járandóságok kellemes nyugodalmaát. *Ami ezen túl van, tartozék bármiféle rendhez, ranghoz, felekezethez vagy mesterséghez, legyen az föld-birtokos, szőlőgazda, paraszt, kereskedő vagy gyáros, diplomás ember vagy egyéb foglalkozást űző, az csak megfeszített, erős munkára, esőként jövedelemre, gondterhelő órákra és álmattal éjszakákra gondolhat vissza, ha a szeme visszalát a tizenkét hónap síkján, amelyek mögött huszonegy óra múlva bezárul az idő kapuja. Még azok is, akiknek polgári megélhetését, vagyoni bázisát s nyugodt anyagi biztonságát az elmúlt esztendő nem rendítette meg, még azok is megkönnyűbül lélekkel tekintenek vissza erre az elmúlt évre. De nagy azoknak a gondolkodó s értelmes embereknek a száma ebben az országban, aki Szilveszter éjszakáján hangosan vagy csendben, tudatosan vagy önmagának s észrevétel nélkül sóhajtja:*

**Csakhogy ezt a szörnyű évet épen meg-
usztam!**

Csakhogy nem sodródott bele a vak véletlen, vagy a végzet ereje a ragyonbukottak, a végre-hajtottak, az egykedvűre fanyalgók s az öngyilkosok seregébe, akiknek temetői statisztikája vagy uszók e lezáruló év nyomában, mint egy keserves gyászjáték, amelyet a gumós sors kötött a nyaka köré!

A sok baj, bánat és veszteség, amely az elmúlt évben ezt az országot érte, jőzen ésszel és a kötelességszerű tudtával nem írható egészében sem a kormányuk, sem a magyar politikai rendnek, sem a magángazdaság vezetőinek a rovására. Igaz, számszeresen igaz, hogy sehol sem fenéki tejfől az élet, az elesettek statisztikája más, nálunknál kiegyenlítetlenebb, rendezettebb, megalapozottabb országokban is. Ijesztően nagy s a nagy Németország olyan belső bizalmi megrendülés színhelye volt az év utolsó két hónapjában, amire hosszú történelmében ritkán volt példa. *Irák belső lelkiismereti mérlegünkben a „követel” oldal javára, hogy*

a magyar államháztartás mérlege egyelőre rendíthetetlenül aktív, a magyar városok, községek, igazgatása és háztartása, apró-

eseprő kis foltoktól eltekintve, még mindig
rendben van,

nyugtassuk meg magunkat azzal a hittel, hogy a termelésnek azok az eredményei, amelyekből a tudományos analízis a „corpus oeconomicum”, a gazdasági szervezeti egészség állapotára első-sorban következtetni szokott, azok a jelenségek, amelyek minden tudományos diagnózis alapjául szolgálnak, megnyugtatók, hogy szénjoggyasztásunk két és félmillió kalóriával magasabb volt, mint a megelőző évben, emelkedett vastermelésünk és fogasztásunk, emelkedett vasadánk forgalma, emelkedett a fő-
vadás tejfogasztása...

„De mit használt mindez, veti itt közbe a láthatatlan olvasó, ha az én fogyasztásom nem emelkedett, csak csökkent, ha az én bevétel, az én kifizetés és az én pacienssem fizetőképessége nem emelkedett, hanem napról-napra kisebbre szűgödött?”

Valóban, a tudomány tárházában igen nehéz választ találni a panaszokra, amelyek napról-napra, utóán, kávéházban, hivatalban, városban és faluhelyen, mindenütt, ahol csak emberek találkoznak, megütik a fülünket. *Nem megnyugtató válasz, hogy saját főlékünk megsemmisültek, kölesünk csak keveset kapunk és az is drágán, hogy az ipari cikkek drágák, mezőgazdasági termékekért viszont, keveset adnak, hogy végül sokkal többet költ a magyar ember, a magyar városi polgár, mint a vele egyedős külföldi, francia vagy német. Mindez igaz, mindezek az okok együtt és külön hozzájárulnak ahhoz, hogy a magyar élet olyan szegényre, zaklatottá és gondterheltebbé legyen. De ezeken az okokon fölül is vannak bizonyos sajátosan magyar okai a mi bajainknak, amelyeket nehéz pontosan, statisztikai adatokkal alátámasztva kihámozni és megindokolni és amelyek mégis erősen befolyásolják a mi életünket. Az egyik az, hogy a városi lakosság, a munkásság, a fixfizetéses alkalmazottak jövedelmei és a megélhetési költségek között föltétlenül szükséges egyensúly ma, tíz évvel a háború után, még mindig nem állott helyre. A magyar munkás áll még aránylag a legjobban, a szabad foglalkozású értelmiség is meglehetősen adaptálta már a honoráriumiát, ott, ahol lehetett, a megélhetési indexhez, de az ország lakosságának keretszámban egy ötfélszáz, az összes állami, megyei, városi és egyéb nyilvános szolgálatban álló hivatalnokok, a magánalkalmazottak nagy-nagy se-*

rege messze van ma még békebeli jövedelmétől, messze van attól, hogy reálfizetése elérje a békebelit. *A magyar közhivatalnok fizetése a főváros vezető tisztviselőit kivéve, körülbelül 65%-át teszi ki a békebeli reálfizetéseknek. Az arány a magánhivatalnoknál még rosszabb, legalább is egy nagy csoportnál, Azoñföli*

a közhivatalnokot számos olyan előny illeti meg, amiről a magánalkalmazott nem is álmodhat.

Az ország lakosságának ez a nagy csoportja a belső piacnak, a belső fogyasztásnak egyik legfontosabb, igen sok vidéki városban, talán még Pesten is, döntő tényezője. Itt láppang a forrása annak a napról-napra fölsíró panasznak, hogy az emberek nem tudnak venni, miből is vásároljanak, nincsen pénzüik, kevesebbet esznek. A másik forrása a mi nagy belső ideges-
ségünknek, panaszainknak, zsörtölődéseinknek az, hogy

nincsen gazdasági életünkben egyetlen egy
erősakaratu, szuggesztív egyéniség sem,

hogy a gazdasági szakminisztériumokat jobbra meglehetősen szűrke egyéniségek vezetik, akiknek munkáját ezáltal biralmi nem akarjuk, de akikről legrajongóbb hívük se meri állítani, hogy szuggesztív tehetségű férfiak, akikben megvan az a ritka képesség, hogy bizalmat és bátorságot tudnak önteni az emberekbe, hogy optimizmust tudnak terjeszteni, hogy messzi horizontot ölelnek át tekintetükkel s abból a ragadó iszappal teli mélyútból, amelyben gazdasági életünk szekere vezetni bennünket. Hiába, ide ember kell, elhatározott, bátor, képzett, akarattal és önbizalommal teli, szuggesztív férfi.

Csak az a vigasztaló, hogy örökké, de még sokáig sem tarthat ez így!

Felvégre nem kell ennek a mai magyar politikai rendnek összedölnie, amint sokan mondják, hogy *legalább gazdasági téren* érvényesüljön Magyarországon a jőzen ész parancsa és a hozzáértő emberek véleménye. *Mindent el lehet türti, a politikai diktatúrának legkínosabb és legbosszantóbb formái is, csak azt nem, hogy kevesek és kiválasztottak érdekében dirigálják az emberek gazdasági életét politikai kontárok. Talán nem esalódnak majd tulajdoságon, ha kimondjuk, hogy a jőve év lesz az az esztendő, amikor a magyar társadalom — nem a magyar politika — egyetlen modulattal lerázza azt a gazdasági igát, amelyet politikai kontárok akasztottak rá.*

Kiss Dezső

A magyar S. O. S.-szám

Mennyi a munkanélküliek száma Magyarországon?

— Irta Exner Kornél dr. —

A Reggel fölvetette azt a rendkívül fontos és érdekes kérdést, hogy ki tudja, mennyi a munkanélküliek száma Magyarországon? Erre a kérdésre eddig sehol sem olvastam választ, pedig kétségtelen, hogy csak a való helyzet is-

meretén lehet fölépíteni mezőgazdasági, ipari, kereskedelmi és pénzügyi politikánkat. A munkanélküliek számát — a szakszervezetek adatai alapján — minden hónapban kimutatja a pénzügyminiszter zoldborítékú füzeté. *E szerint a munkanélküliek száma 15.182. Ez az előző hónapoz mérten 477, az előző év hasonló időszakhoz hasonlítva pedig 2067 emelkedést mutat.*

A helyzet tehát ebben a nagyon kicsinyítő tükörben is, sajnos, rosszabbodást tüntet föl.

De ha valóban csak ennyi volna hazánkban a munkanélküliek száma, ugy igazán megokolt volna a kormánynyilatkozatokban elhangzó optimizmus. Hiszen akkor kedvezőbb volna nálunk a munkanálalom, mint Franciaországot, Belgiumot, Norvégát, Dániát és Csehszlovákiát kivéve, bárhol Európában. Tudjuk, hogy Nagybritannia vezet közel kétfélmillió kimutatott munkanélküliekkel. Németországban egy év alatt a munkanélküliek száma 748.760-ról ijesztően fölszökött 1.142.000-ra. Ha a lakosság számával hozzuk arányba a munkanélkü-

TUNGSRAM RADIO

Ha jó rádiót akar:

	Telepes	Hálózati
	készülék	
Nagyfrekvencia erősítőbe...	R 406	AR 4100
Detektornak	G 407, G 409	AR 4100, AG 4100
Kisfrekvencia erősítőbe ...	G 409, L 414	AG 4100, L 414
Végerősítőnek	P 414	P 414

Egyenirányítócső anódpótlóba vagy hálózati készülékbe

PV 475

Mindegyik tökéletes a maga helyén, mert mindegyik:

Tungsrám báriumcső

A szintiszta magyar gyártmányu TUNGSRAM BÁRIUMCSÖVEK a szintiszta magyar gyártmányu STANDARD rádiókészülékekkel, hangszórokkal, fejhallgatókkal stb.

6-18 havi részleffizetésre is kaphatók

Ismeretelőfizeteket készséggel küld az **EGYESÜLT IZZÓLAMPÁ ÉS VILLAGÓSSÁGI RT., UJPEST 4**

PAPAGÁJ

Relyekről ajánlatos gondoskodni szilveszteri mámoros éjszakáján diszeloadások 11 órától reggel 6 óráig

PAPAGÁJ

Hek számát, ugy ez a nagy különbség valamivel tömpul ugyan, de mégis azt mutatja, hogy **amíg Magyarországon minden tízezer lakosra csak 18 munkanélküli esik, addig Németországban 200, Nagybritanniában 300, Ausztriában pedig közel 400.**

Nyilvánvaló, hogy ezek a számok megtevésztők,

mert csak a szakszervezetekben tömörültek munkanélkülséget tüntetik föl. Nálunk a szociáldemokráta és a keresztény szocialista szakszervezet tagjainak **együttes száma mindössze 160.000-re tehető,** tehát az ország lakosainak csak két százaléka. Ezek előrebocsátása után igyekezünk a föltett kérdésre, ha nem is számtani pontossággal, de mégis megbízható valószínűséggel feleletet adni. **Ha az ország lakosságának két százaléka tagja a szakszervezeteknek s ezek közül 15.182 ember van munka nélkül, ugy ez az összes lakosságra átszámítva 759.100-as számot eredményezne.** De kell azonban számitanunk fejenként átlagban két családotagot s így arra az eredményre jutunk, hogy

házámban a munkanélküliek száma ez alapján 253.933.

Amde ez csak a **teljesen munkanélküliek száma,** azaz a nemzetközi munkaügyi hivatal meghatározása szerint azok, akik **ludának és alabának is dolgozni, de egyáltalában nem találnak képességeiknek és jóvoltul igényeiknek megfelelő munkát.** Ha ezeken kívül a részleges munkanélkülieket is számbavesszük, az ugynevezett „Kurzarbeiter”-eket, akik rövidebb időn át, tehát a rendszerül alacsonyabb díjazásért dolgoznak, ugy természetesen ez a szám még földuzzad.

Elrémítő számot kapunk azonban akkor, ha ennek analogiájára, a mezőgazdasággal foglalkozó lakosságunk téli részleges munkanélkülségét is figyelembe vesszük.

Magyarország 8,458.000 főnyi népességének 60%-a, azaz 5,074.800 ember esik a foglalkozási statisztika szerint a mezőgazdaság kategóriájába. Ebben természetesen a családtagok is beszámítványk. Ezek nélkül — átlagban ismét két családotagot véve —

1,691.600 munkabíró ember a téli részleges munkanélküliek száma a magyar mezőgazdaságban.

Számitnuk még ide a **szellemi munkások** közül az 1928. évben hivatalosan 335.000-re tett munkanélkülieket is, akkor **arra a megdöbbentő eredményre kell jutnunk, hogy**

ma a teljesen és részlegesen munkanélküliek száma házáknak szék határai között 2,279.633.

Igy hát abszolút számban is vezetünk ezen a téren az egész világon. **Ez az S. O. S.-szám! Ez a részkiallás keltette föl nálunk is a munkások nemzetközi szétosztásának gondolatát, a feckerendszer életbeléptetését.** Délamerikában akkor kezdődik a tavasz, amikor nálunk az őszi der már téllelregrre kényseríti a mezőgazdasági munkát. Szállja meg tehát a magyar parasztot is a költöző madarak vándorgerjedelme. **Ez azonban csak a jövő előrevetett képe.** Majd ha óriási repülőgépekkel négy nap alatt lehet megtenni a ma még nagyon hosszú és drága utat Argentínába, akkor életre kelhet a feckerendszer. **De addig más utakon és módokon kell segíteni a munkanélkülség nemzetszülő baján.**

tikuláris, pláne bizalmas tanácskozások nem szokások és mert a gabonaértékesítés kérdésében hetek óta a legkülönbözőbb hírek vannak forgalomban a kormány szándékairól. Mindenkülk azt hitte, hogy végre a tőzde elnöksége a kormány **konkrét tervét fogja föltárni a tanácskozáson, hogy a gabonatőzde szakembereinek véleményét kikérje,** de amint **A Reggel** értesül, a bizalmas tanácskozára szóló meghívó nem rejtette semmi meglepetést. Mindössze arról van szó, hogy a tőzde elnöksége **meg akarja ismerni a gabonatőzde vezetőinek véleményét** ezekben a kérdésekben, össze akarja egyeztetni ezt a véleményt a gabonakereskedő tagok álláspontjával, hogy így fölkészülje várja, ha a kormány a gabonaértékesítés kérdésében véleményt kér a tőzdetől. Beavott helyben biztosítanak bennünket arról, hogy egyelőre a **kormánynak sincs konkrét terv** és azt remélik, hogy éppen a gabonatőzde szakembereinek **bizalmas tanácskozásán fog kiforrni az a megoldás, amely minden gazdasági érdekelttség szempontjainak legjobban megfelel** és alkalmas a nehéz probléma megoldására. Most derül ki, hogy mennyire okos dolog volt a gazdáknak a tőzdetanácsban való képviseltetés, mert soha nagyobb szükség nem volt a kölcsönös érdekek okos és higgadt mérlegelésére, mint ebben a kérdésben.

Az Ibusz—Cook-háborúságban, ugylátszik, mégis csak készülni valami megoldás. Egyelőre a felek keményen állanak ugyan eredeti álláspontjukon és az Ibusz azzal védi a maga igazát, hogy Cookék, illetve a **Wagon Litsnek nem az a célja a vasúti jegyek szabad árusítását** jóának elnyerésével, hogy ezt a különben is csak **alig korlátozott jogot biztosítsa magának, hanem az, hogy ezáltal automatikusan szabaduljon ától a szerződési kötelezettségtől, amely szerint a Máv. menetgyörgyöknek költségeket tartozik viszonótársításra rendelkezésre bocsátani.** Cookék ezzel szemben arra hivatkoznak, hogy nekik eszük ágában sincs megvonni az Ibusz hálókocsijegyet árusítását, hanem csak **prezetszüket akarják védeni** és véget akarnak vetni annak a lehetetlen állapotnak, amely nem egyszer előáll. Így például — folytatják Cookék — gyakran megtörténik, hogy egy-egy külföldi hálókocsijegyet vásárol náluk a maga számára és ilyenkor természetesen a vasúti jegyet is náluk veszi meg, de már a kísérő személyzetnek nem vált hálókocsijegyet és ezért a vasúti jegyet nem adhatják el neki, hanem **kénytelenek** az Ibuszhoz **kalauzolni.** A különböző nyilatkozatokból, amelyek így napvilágot látnak, végül mégis csak az tűnik ki, hogy **lényegileg nincs egyébről szó a két vállalat között, mint a kisebbségi részvénytulajdonosok — elismerjük, bizonyos mértékig jóvoltul — igényérül.** A kérdés most már csak az, hogy ezt az igényt ki fogja kielégíteni. A megoldásra nézve, amint értesülünk, az a **terv merült föl, hogy mivel a Máv. nem ragaszkodik a monopóliumhoz, bontsák föl az Ibusz eredeti alkotó elemire.** A Máv. tartsa meg az eredetileg is tulajdonában volt **idegenforgalmi,** a másik részvényes csoport pedig **kapja meg a Beszerzési Üzletkört,** vagyis a hirlap-, csomagszállítást, gyorsárugyyűjtést és a pályaudvari szállítást, amelyre Cookék amugysem reflektálnak és amellyel a Máv. amugysem foglalkozhatik. Ha a kisebbségi csoport ezt az üzletkört, természetesen a **megfelelő kauldlák mellett, megkapja, ez előnyök fejében kétségekívil kéz lesz lemondani privilégiumáról.** Mindenesetre élénk érdeklődéssel várják gazdasági körökben, vajjon ez a fölmerült terv csakugyan megoldja-e a furcsa háborúságot.

A **textilipar** körében folyó kartellárgyalások kapcsán szó volt arról, hogy a termelés redukcója érdekében a **Felmayer-gyár** leállítására is gondolnak. **A Reggel** most arról értesül, hogy a gyár leállítása nincs tervehvéve.

Amiről mindenki beszél

Magyarország maradt meg egyedülinek az összes európai államok sorában, amelynek **nincsen a német birodalommal a változott termelési és fogyasztási viszonyoknak megfelelő kereskedelmi és vámszerződése.** Még Kinával is rendezte a német birodalmi kormány az ideiglenes helyzetet és az elmúlt évben egy szabályozó, már a teljes kínai vámjogi egyenjóságra fölpített kereskedelmi szerződést kötött a nankingi kormánnyal. A lengyel szerződés még nincsen készen, de a Rausch—Zaleski-egyezség megkötése után, amely az összes, a mi optánpöreinkhez hasonló vitás kérdéseket a kölcsönös, de inkább a német engedekekenység segítségével rendezte és likvidálta, s tekintve azt az erős németbarát hangulatot, amely ma a Belvedereben. Pilsudski marsall székelyén uralkodik, alig kétséges, hogy **sikerülni fog a Varsó és Berlin között ma még fennálló ellentéteket kiküszöbölni és a jövő év első felében tető alá hozni az új vámszerződést.** A magyar közvélemény ilyen előzmények után joggal kérdezi, kisé megdöbbenve és elesodálkozva, **vajjon mi az oka, hogy ilyen alacsonyrendű szerepre szorultunk a német gazdasági politikában?** Mi az oka annak, hogy így **felvállról** kezelnek bennünket, hogy egy **jóltárujt se hajlandók engedni aból a merev álláspontból, amelyet különösen az állategészségügyi egyezmény kérdésében velünk szemben elfoglaltak és amellyel a magyar állatkivittelt Németországba megakadályozni sikerült.** A német, vagy mondjunk korrektebbül, a berlini főlény titka nyilván abban rejlik, hogy a magyar szerződés e perében Németországnak föltelleges. Azzal tisztában vannak Berlinben, hogy az ipari vámok kérdésében jelentős engedményre nemigen számíthatnak, a legtöbb kedvezmény elvételének segítségével (amelynek különösképen két legerősebb ellenfelünk, a német s a cseh ipar látta eddig velünk szemben hasznát) a német ipar nyugodtan fölveszi a magyar piacon a versenyt és, amint a statisztikai adatok bizonyítják, a **német kivitt Magyarországra igen erősen növekszik és ma a két ország külkereskedelmi viszonyában a németek javára körülbelül 100 millió pengő többlet mutatkozik.** Ebben rejlik a titok nyitja! Ha így, vámgengedmények és kereskedelmi szerződés nélkül is rettszálunk, akkor minek tárgyalni a magyarokkal és minek adni nekik engedményt? Ha így is megy a dolog? De meddig megy ez így? **Mikor számik meg a politikai szentimentalizmusnak ez az egészegetelen beszédegyása a gazdasági politikába.** A németek nem szentimentálisak, megmutatták Genfben és meg fogják mutatni egy hét múlva Hágában is. Mire várunk még? Arra talán, hogy önként megnyitják a német vámsorompó-

kat a magyar hízomárha és sertés előtt! Nem volna okosabb olyan intézkedésekről gondolkodni, amik a német urak figyelmét Magyarországra terelik és ennek a **most már egyre nyilvánvalóbb és halározottan sértő szabotáznak véget vetnek?**

Az OFA, amint **A Reggel** értesül, a jövő év kezdetével átveszi a **British and European Timber Trust Ltd.** London, angol társaság favállalatainak legfőbb vezetését és üzleti irányítását. Ez a megbízatal az OFA-ra nézve **semmitféle anyagi érdekelttség vállalásával, sem pedig finansziális kötelezettséggel nem jár,** hanem tisztán annak a bizalomnak a megnyilatkozása, amely az OFA iránt vállalatainak nagystíliú vezetése és organizatorikus sikerei folytán a nemzetközi szakkörökben és bankári körökben megnyilatkozik. Az OFA Vezérigazgatója, Sonnenfeld Lajos karácsony előtt **hosszas tárgyalásokat folytatott a British and European Timber vezetőivel a Gebr. Gutmann, Wien** bankház egész alatt s ezeknek a tárgyalásoknak eredménye ez a megbízatal, amely a nemzetközi szakköröknek az OFA iránt megnyilatkozó bizalmának újabb tanúsága.

Bizalmas tanácskozára hivta egybe ma délután 6 órára a tőzde elnöksége a tanács **gabonakereskedő** tagjait és azt a **tíz gabonatőzde** vezető, akik a legutóbbi választásokon jutottak be a tanácsba. A bizalmas tanácskozára szóló meghívó, amely mindössze annyit árul el a konferencia céljáról, hogy a **gabonaértékesítés kérdéséről** lesz szó, természetesen nagy föltűnést keltett tőzsdéi körökben, mert ilyen par-

A sablonos ujévi üdvözlet egészen különös értéket nyer, ha egy üveg

„Masque Rouge” Parfum

Parfum — Poudre — Eau de Toilette
a kíséője

MARCEL GUERLAIN PÁRIS
FŐRAKTÁR: DR. BUDAI EMIL RT. BUDAPEST

Gyászruhák
4 óra alatt
Horváth és Halász
Telefon: Aut. 871-09
női gyászruhakészítő vállalat, IV. Váci-utca 26
teljes gyászfelszerelések speciális raktára

A szőlősgazdák körében újabb mozgalom indul meg a borfogyasztási adó törlése vagy leszállítása érdekében

(A Reggel tudósítójától.) A közgazdasági jelszó újabban ez: a mezőgazdasági termékek értékesítéséért mindent! A jelszó körül világboldogító tervek támadnak. Ankétot ankét után tartanak. Egyik tanácskozás a másikat érli. És nincs az a „vonal”, amelyen ne keresnének megoldást, amely kivetett bennünket a magyar mezőgazdaság válságából. Mialatt így a legfantasztikusabb tervek születnek meg az elméleti szakemberek tanácskozásából, a magyar föld világhíres terméke: a magyar bor kezd elvesztetni világhírű nevét, a magyar szőlősgazda pedig nemcsak minden vagyonkáját, de ami nála még értékesebb, bizalmát egy jobb jövőben. Hiszen egész bortermelő vidékek, közöttük a legragyogóbb hírnevűek is az inség és nyomorúság szomorú képét mutatják és egykor gazdag, virágzó vidékek lakossága, amely a füzes magyar ital révén élt jólétben és boldogságban, sőtét nyomorúságba süllyedti. A földművelésügyi minisztérium a márkázással akarja megoldani a mezőgazdasági termékek kivitelének kérdését. S amíg folyik a vita a márkázás rendszeréről, azáltal a magyar bortermelés válsága miatt félé, hogy teljesen megszűnik ősi termelésünk é bűszkege és elveszteti rentabilitását, teljesen tönkremegy a gazdával együtt, ha hamarosan nem sietnek komoly segítségére. A bortermelés értékelési évek óta hangzatosítja, hogy

borkivétel érdekében jelentékeny áldozatokat követtek az államtól. A magyar határállomástól szőlő fuvardíját, példáló bármily külföldi állomásra, az állam vállalta magára. Olyan áldozatkészség ez, amely igazolja, hogy a kérdés fontossága nem ismeretlen a kormányzat előtt sem. De senki sem érti meg, hogy miért csak a kivétel útján akarja súlyos áldozatok árán megmenteni a magyar bortermelést a magyar kormány, amikor

az adóleszállítás sokkal egyszerűbb eszközzel nemcsak az exportot, de a belső fogyasztást is emelni lehetne és ezzel a termelést is fejleszteni.

A magyar szőlősgazdáknak egyenként emlékeztetében vannak azok a többszöri kormányigéretetek, amelyek kikötésbe helyezték a borfogyasztási adó leszállítását. A pénzügyminisztériumban azonban, ugylátszik, még most is az a felfogás az uralkodó, hogy ez adóleszállításával nem a termelőt, hanem csak a kereskedőt segítenék. De ez a felfogás semmiképp sem állhat meg, mert az adó, amint a gyakorlat mutatja, tönkretette ugyan a magyar borkereskedelmet, de ugyancsak tönkretette a magyar szőlősgazdával együtt a termelést is. Nem esoda, ha ilyen körülmények között a szőlőtermelők érdekeltisége körében újabb mozgalom keletkezik, amely a mezőgazdasági termékek értékesítésével kapcsolatban újabb előtérbe kívánja tolni a borértékesítés problémáját és most már a legnagyobb erővel akarja kivételei gazdasági létét és az egész termelési részleget a fogyasztási adó teljes eltörlését, vagy legalábbis leszállítását. A mezőgazdasági válság megszüntetése érdekében az állami költségvetésbe egész sor újabb kiadást készítenek fölvenni. Nem volna-e egyszerűbb helyett egy olyan adómentes bevételt csökkenteni.

amely egy díszöseges multu termelési ág pusztulását jelenti

és jelent még egyebet is, ami mindennél fontosabb. Egész nagy vidékek népének a nyomorúságból való feltámasztását. Olyan szintiszta magyar vidékek népeit, amelyeknek magyarsága ahhoz a szintiszta borhoz hasonló, amelyet áldott lankáin évszázadokon át termeltek.

A vámbéke kérdésében ugyszólván az összes magyar gazdasági érdekviseletek a kormány elé juttatták már észrevételeiket és így most már kiforrottunk lehet tekinteni a magyar közgazdaság álláspontját a Graham-féle ideál körében. A kereskedelmi kamara adta meg az alaphangot s utána körusan ismételték a Gyosz, a Kereskedelmi Csarnok s a vámpolitikai központ, hogy bármily eszményien nemes törekvés is a vámbéke gondolata ránk nézve nem jelent egyebet újabb harcnál és küzdelemnél. Az összes előterjesztések rámutatnak, hogy mihelyt a genfi népszövetség terve kipatant, Ausztria és Németország is haladéktalanul ráért a vámok további emelésének útjára s főleg az agrárvámok emelésével még az addiginél is nehezebb helyzetbe juttatott bennünket. Ilyen körülmények közt a vámbékemegállapodáshoz való esatlakozás teljesen elméleti értékű volna ránk nézve, ha csak a genfi népszövetség mindazokat a vámemeléseket, amelyek az év december elseje után léptettek életbe, nem hatálytalanítja (ha ugyan van rá módja), ha továbbá az összes közép-európai államok esatlakozását nem biztosítja, végül pedig, ha azok a fontartások, amelyek az agrárvámokra vonatkoznak, a végleges vámbékemegállapodásban nem lesznek belefoglalva. Látnivaló, hogy az egész vámbéke gondolata mint omlik össze így szemünk előtt s mint jutunk egyre tovább azon a lejtőn, amelyen a háború óta Európa jár. Hiába mondják és írják a világ legkiválóbbjai, hogy a vámbékének megoldása a világ békejének biztosítása, megoldatlansága pedig szegénységhez, nyomorhoz és egy újabb világháborúhoz vezet, — nincs megállás a romlás útján. Az új év előtt a világ legnagyobb és legtekintélyesebb sajtóorgánumaiban mintha csak összeheszték volna, szinte könyörgőre ajánlják figyelmébe az államok vezetőinek a vámbéke eszméjét a világ legkiválóbb közgazdasági írói. És mi a válasz rá? Németország példátlan magasságra emeli a vámokat, Ausztria utánozza, a többi készül rá és mi... Mit tehetünk mi, akik kiesnyek, gyöngék és szegények vagyunk? Mi meuntsük meg a világot?

Az ipari, kereskedelmi, főleg hiteléleti magánalkalmazottak adózásiának enyhítése érdekében újabbán komoly és mondjuk meg mindjárt, indokolt és igazságos mozgalom indult meg. A magánalkalmazottak keresetét, a közvetett adókon kívül, tudvalegően négyféle adó is terheli, nevezetesen a kereseti, a jöve-

delmi adó, a rokkantellátási és a részvénytársaságoknál még a 0.5%-os nyugtáitellék is. A kereseti adó alól csak azok mentesek, akiknek havi szolgálati illetménye nem haladja meg a nyolcvan pengőt, ezen túlmenő illetmény után azonban az adóalap 7.5%-ig terjedő, éles skálában emelkedő adót kell leróniok. Ha a szolgálati járulékt meghaladja a 3600 pengőt, a jövedelmi adót már az egész javadalmazás után kell fizetni. Minthogy a mai házbérek mellett a magánalkalmazottak járandóságából nagyobb kvótát foglal le a házbér, mint ezelőtt s mert a megélhetési viszonyok is jólle megnehezültek és mert végül a kinstárnak a szolgálati viszonyból eredő jövedelmét az 1928-as adatok szerint az összes adóalapok 19.8%-át teszik, a kinstár bevételeit szempontjából is meglányos, hogy a meginduló mozgalmat illetékes helyen kellő megértéssel fogadják. Figyelembe kell venni, hogy az elmuló évben például a házbérek megadottatott jövedelmé csak 193 millió volt, míg a magánalkalmazottaké 271 millió pengő, amiből elég világosan kiderül, hogy a szolgálati illetmények a jövedelemadó hozamában milyen aránytalan mértékben vesznek részt. Az annyira hangzatosított szociális szempontok követelik, hogy a mozgalom, amely csak annyit akar elérni, hogy a jövedelemadó 3600 pengős határát fölemeljék, sikerre vezessenek.

A Nemzetközi Gépkereskedelmi Rt. exportforgalma emelkedett. A részvénytársaság mérlege 23,930,000 P alapitka mellett 2,223,368.82 P becsú aversestől tüntet föl. A nyereség filozófusa tekintetében az igazgatóság az a javaslatot fogja tenni a januar 15-éve egybehívott évi rendes közgyűlésnek, hogy az „A” sorozatu elsőbbségi részvények osztalékára 18,550 P, a „B” sorozatu elsőbbségi részvények osztalékára 22,375 P, a törzsrésztvények 10%-os osztalékára törzsrésztvényként 3 P, 1,000,000 P az alapitkájegyek alanszállásu részvételére 19,249.17 P fordítások, 30,000 P ügyindításiért tartalék céljára használtassék föl, a fennmaradó 69,397.97 P az 1929/30. üzletév számlájára vezetessék át. Az vállalat lefolyó üzletéve az erőteljes fejlődés jegyében indult, de a fizetések és a gabonának leromlása a térségek gépjelű forgalmának kibontakozása kedvezőtlenül hatoltak. Az exportuétel fejlesztésével azonban sikerült a forgalmat a tavalyi színvonalon fentartani, sőt meg fokozni is.

a borfogyasztási adó súlyos terhei okozzák romlását és pusztulását,

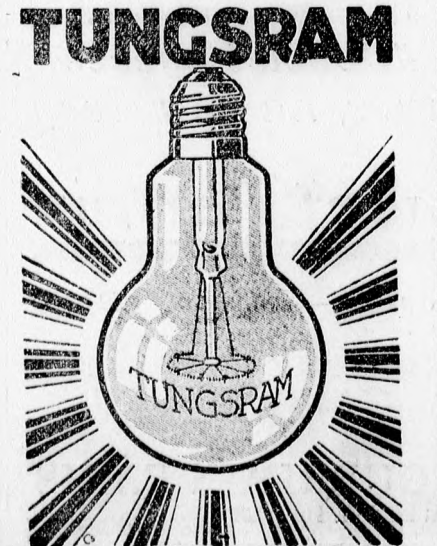
de a kinstári érdekek örei mégis rendületlenül ragaszkodnak ehhez az adómenthez, amelyet pedig egészen más, a mitől eltérő viszonyok között vezettek be, így tehát semmi indoka nincs annak, hogy továbbra is fontartassék. A borfogyasztási adó litemként 13—23 fillér között váltakozik, mialatt a kommerzbor ára Maligan-fokonként 17 fillér, amiből könnyű kiszámítani, hogy tehát

a 10 fokos bor, amely 18—20 fillérbe kerül, ugyanannyi adóval van megterhelve, mint amennyi az ára.

És ez Magyarországon van így, ahol a lakosságának körülbelül egy hetedrésze foglalkozik bortermeléssel és ahol körülbelül 350,000 katasztrális hold szőlő van művelés alatt. Ha egy holdra csak száz napszámot számítnak, a magyar szőlőgazdaság 38 millió napszámot jelent egy évben.

Ahol az adó ugyanakkora, mint az áru értéke, ott sem komoly exportra, de belső fogyasztásra sem lehet számítani,

amit Olaszországban, Franciaországban és Németországban már beláttak és vagy eltörlték, vagy minimálisra redukáltak ezt az adóment. Nálunk hiába panaszkodják és hiába igazolja az élet, hogy ilyen adóteher mellett végül a termeléseknek kell beszünnie. Senki sem érti meg a tények vadoló beszédét, holott pedig az adóbtól befolyó állami vagy községi jövedelem nem is áll arányban a kárral, amelyet a fiskálisérdek a magángazdaságnak okoz. Ha az egész évi termelést félmillió hektoliterre becsüljük, az egész borfogyasztási adóbevétel mindössze 40 milliót tesz ki. Ezért a 40 millióért dobnak két áldozatul egy ősi termelési ágat. Ezért fosztjuk meg földünk népét 38 millió napszámot! Igaz, a kormányzat föllismerie a veszedelmet, amely a magyar bortermelést fenyegeti. Hiszen nem lehet tagadni, tett olyan intézkedéseket, amelyek a

Dr. KAJDACS szakorvos, rendel: 10-4 és 7-8-ig Vili, József-körút 2. szám férfi- és női betegeknek

B. u. é. k.
Blockner J.
hirdetőirodája
Telefon: Aut. 883-14, Aut. 292-45, J. 350-44 IV. Városház-utca 10

B. U. E. K.
MOSSE RUDOLF
hirdetőirodája
Telefon: 835-83, 835-85 IV. Váci-utca 18

B. u. é. k.
LEOPOLD GYULA
hirdetőirodátal
Atapitka 1876 VII. Erzsébet-körút 39
Telefon: József 421—55

B. u. é. k.
Harsányi
HIRDETÉS * REKLAM * PROPAGANDA
TELEFON: AUT. 806-71 IRODÁJA V. Erzsébet-tér 1

B. u. é. k.
Balogh Sándor
hirdetőirodája
Telefon: Aut. 157-83 V. Bálvány-utca 12

B. U. É. K.
LEOPOLD CORNEL
HIRDŐTŐIRODÁJA
TELEFON: AUT. 207-73 TERÉZ-KÖRUT 3

B. u. é. k.
Klein Simon hirdetőirodája, Országos Mozireklám-Vállalat
Telefon: József 304-21 VIII. Rák Szilárd-u. 8

B. u. é. k.
TENZER GYULA
hirdetési iroda
Telefon: Aut. 823-93 IV. Szervíz-tér 8

B. u. é. k.
Schwarz József
hirdetők és előfizetők közp. Irodája VI. kor. Andrássy-ut 7

VASÁRNAPI SPORT

Az Újpest Alexandriában negyedik turagyőzelmét aratta

Újpest—Alexandria válogatott csapata 6:1 (2:0)

Alexandria, december 29.

(A Reggel tudósítójának távirata.) Az Újpest. Középeurópa bajnokcsapata athéni két győzelme után mult pénteken mutatkozott be Egyiptom földjén. Kairóban állt először start-hoz. Kairo város válogatott csapatában a lila-fehérek váratlanul erős ellenállásra találtak és mitűn Valentik sem illeszkedett még bele a csapat stílusába,

csak nehezen tudtak 2:1-es minimális gól-arányu hősies győzelmet kiverekedni.

Vasárnap eredetileg Egyiptom válogatottjával kellett volna az Újpestnek mérkőznie, a program azonban megváltozott, amennyiben az egyiptomi válogatott csapattal való mérkőzést január 10-re halasztották. Így

Alexandria város válogatott csapata volt az újpestiek vasárnapi ellenfele,

amely klassziszban ugyan nem ér föl Kairo

reprezentánsaihoz (a Hungária 1929 január 13-án 9:0-ra verte Alexandriát), de azért az újpesti csapat teljesítménye mindenképen elismerésre méltó, tekintve, hogy először játszott az alexandriai pályán, amellet

Alexandria néhány vendégjátékosal is megerősítette csapatát.

Az első félidőben Újpest kissé nehezen meledgett bele a játékba és habár starttól kezdve óriási fölényben volt, szünetig csak két gól előnyt tudott szerezni. A második félidőben a lila-fehérek már teljesen kiismerték ellenfelüket, de

újabb négy góljukkal szemben Alexandriának is sikerült egy góllal szűpíteni a mérőerdemelt vereségen.

Az alexandriai közönség lelkesen meg tapsolta Újpest nagyszerű játékát, amely a mindenképen imponáló 6:1-es győzelemre vezetett.

Nápolyban is kikapott a három tartalékot szerepeltető Hungária

FC Napoli—Hungária 4:3 (1:0)

Nápoly, december 29.

(A Reggel tudósítójának távirata.) A Hungária első olaszországi mérkőzése után, amelyet az I. osztály negyedik helyezettje, a milánói Ambrosiana ellen harcolt ki,

a bajnoki tabellán sokkal rosszabbul helyezett csapatoktól sorra vereséget szenved.

Az FC Milan után vasárnap a Divisione Nazionale A csoportjának nyolcadik helyezettjétől, az FC Napoli-tól is kikapott, amely azonban

méltán számít a legjobb olasz csapatok közé, hiszen a vezető Juventustól mindössze öt pont választja el.

A Hungária 4:3 (1:0) arányu vereségét minden-

esetre menti, hogy Kléber sérülése folytán szükség-centerhalált, a Budai Harhádrómtól kölcsönkapott Steinerral kénytelen az olasz meccseket végigküzdeni, de a tartalék Németh játszott a Fűrthben szenzációsan szerepelt Újvári posztján is, akit a sérült Ticskát is nélkülözni kellett, akit Jecsk helyettesített. Sajnos,

a három tartalék közül egyik sem állta meg jól a helyét,

de valószínűleg kemény küzdelme lett volna a Hungáriának legjobb összeállításában is a nápolyi csapattal, amely meglepően jó futballt játszott, védelme és csatársora élrő a legnevesebb olasz csapatok klasszisa.

A Hungária góljait Baráthy (2) és Bihány löfte.

Sulyos vereséget szenvedett a Bástya Triesztben

US Triestina—Bástya 5:1 (3:0)

Trieszt, december 29.

(A Reggel tudósítójának távirata.) A szezedi Bástya

karácsonyi két pompás győzelme után vasárnap sulyos vereséget szenvedett Triesztben.

A Bástya első ellenfele a Venezia és a ferrarai Spal nem voltak elsőosztályu csapatok és az első erős ellenféllel csak most került szembe

a szezedi csapat. Vasárnapi ellenfele, az US Triestina az olasz bajnokságban a Divisione Nazionale A) csoportjában játszik, tehát elsőosztályu csapat.

A Bástya 5:1 arányu veresége még így is meglepetésnek számít,

mert eddig mindig a védelem volt a szezedi csapati főrőssége, a bekapott öt gól pedig nem vet jó fényt az együttes vasárnapi teljesítményére. A Bástya egyetlen gólját Korony rugta.

tett, de most már a III. ker. FC döntő fölénybe került.

Lengyel két góljával sikerült a magyar győzelmet behiztosítani,

a 3:1-es gólarány azonban az utolsó percekben Werner öngóljával elromlott.

Eldöntetlen harcolt ki harmadik olaszországi mérkőzésén a Nemzeti

Nemzeti—Dominante 0:0

Sampierdarena, december 29.

(A Reggel tudósítójának távirata.) A Divisione Nazionale B) csoportjának vezető csapatától, a Cusale-tól 2:0 arányban szenvedett veresége után vasárnap a B) csoport harmadik helyezettjével, a Dominante-val ütközött meg a Nemzeti Genova elővárosában, Sampierdarenában. Az olasz csapat, amely évekkal ezelőtt az első osztályban is előkelő szerepet játszott, sokat veszített játékerőjéből. Ennek ellenére

szívós ellenállást fejtett ki a fölényben játszó magyar csapat ellen,

Osztrák csapatok szép győzelmel Olaszországban

(A Reggel tudósítójától.) Az osztrák futball-csapatok olaszországi vendégszereplése vasárnap nagy sikerrel járt.

A Vienna 4:1-re verte meg az FC Bologna-t, az Admira 2:0-ra Livornót, a WAC pedig 1:0-ra a Lazio Rómát. Az Austria 1:1 arányban eldöntetlenül játszott a Genova 93-mal.

15 győzelem, 1 eldöntetlen, 7 vereség: a magyar csapatok turamérlege

(A Reggel tudósítójától.) Nyole magyar csapat turázik a külföldön, mégpedig elég szép sikerrel, hisz

23 mérkőzés közül 15-öt nyertek meg.

7-et vesztektek el és egyben eldöntetlen eredményt vívtak ki, amint az alábbi táblázat mutatja:

Újpest	---	4	4	0	0	14:5	8
Hungária	---	5	2	0	3	11:11	4
III. kerület	---	3	2	0	1	6:6	4
Bástya	---	3	2	0	1	9:10	4
Nemzeti	---	3	1	1	1	2:3	3
BSE	---	2	2	0	0	6:2	4
Bohn SC	---	2	2	0	0	8:5	4
Főiskolai válogatott	---	1	0	0	1	0:4	0

A nyole magyar csapat eddigi turacseredményeit az alábbiakban foglaljuk össze:

Újpest:

- December 14. Athén: Olimpikos ellen győz 1:0.
- December 15. Athén: Panatinoikos ellen győz 3:3.
- December 27. Kairo: Kairo válogatottja ellen győz 2:1.
- December 29. Alexandria: Alexandria válogatottja ellen győz 6:1.

Hungária:

- December 15. Nürnberg: I. FC Nürnberg ellen vesz 1:2.
- December 22. Fűrth: Spielvereinigung Fűrth ellen győz 2:0.
- December 25. Milano: Ambrosiana ellen győz 3:2.
- December 26. Milano: FC Milan ellen vesz 2:3.
- December 29. Nápoly: FC Napoli ellen vesz 3:4.

III. kerületi FC:

- December 25. Róma: AS Roma ellen győz 2:1.
- December 26. Róma: Lazio ellen vesz 1:3.
- December 29. Firenze: Fiorentina ellen győz 3:2.

Bástya:

- December 25. Venezia: AS Venezia ellen győz 3:2.
- December 26. Ferrara: SPAL ellen győz 5:3.
- December 29. Trieszt: US Triestina ellen vesz 1:5.

Nemzeti:

- December 25. Verona: FC Verona ellen győz 2:1.
- December 26. Casale: FC Casale ellen vesz 0:2.
- December 29. Sampierdarena: Dominante ellen 0:0.

BSE:

- December 26. Sevilla: Real Betis ellen győz 3:0.
- December 29. Malaga: FC Malaga ellen győz 3:2.

Bohn SC:

- December 25. Seregno: FBC Seregno ellen győz 3:2.
- December 26. Pavia: FC Pavia ellen győz 5:3.
- December 29. Monza: FC Monza ellen.

Főiskolai válogatott:

- December 26. Nápoly: Olasz főiskolai válogatott ellen vesz 0:4.

Duha Jenő nyerte a rendőrtisztek kardvívőversenyét A dr. Szalay József-vándorl) győzte a Budapesti kerületi főkapitányság

(A Reggel tudósítójától.) A rendőrség budapesti kerületének főkapitánysága vasárnap rendezte a Rendőrtiszti Athletikai Club vívószakosztályának támogatása mellett a kerületi főkapitányság dísztermében a rendőrség szezedi kerületének tisztokra által alapított *Dr. Szalay József vándorl*-ról az országos rendőrtiszti kardvívőversenyt. A nagy számban megjelent előkelő közönség soráiban jelen voltak: dr. Scitovszky Béla helyigazniser, Isselák Aurél államtitkár, Bezegh-Huszagh Miklós budapesti, dr. Eliássy Sándor budapesti, Teller Gyula székeshelyvári kerületi főkapitányok, Andács Károly, Illek Aladár, dr. Dóra Sándor és dr. Nagy Károly főkapitányhelyettesek és a budapesti vívóvilág sok kitűnősege. — **Részletes eredmények:**

- 1. Duha Jenő (Bp. vid.) 8 gy., 2. Dingfelder Imre (Bp. vid.) 7 gy., 21 kapott tussal, 3. Eekl Viktor (Bp. vid.) 7 gy., 23 kapott tussal, 4. dr. Fejér Albert (Szege) 6 gy., 31 kapott tussal, 5. dr. Lehozky Tivadar (Bp.) 6 gy., 34 kapott tussal, 6. dr. Russay Géza (Debrecen) 3 gy., 40 kapott tussal, 7. vítész Szereday József (Szombathely) 3 gy., 41 kapott tussal, 8. Urbancsik Ede (Debrecen) 2 gy., 41 kapott tussal, 9. vítész Válay István (Szombathely) 2 gy., 42 kapott tussal, 10. Szidánits Ferenc (Bp.) 1 gy. — A Szalay-vándorl) győzte a Budapesti kerületi főkapitányság.

Spanyolországban másodszor is győzött a BSE

BSE—FC Malaga 3:2 (1:0)

Malaga, december 29.

(A Reggel tudósítójának távirata.) A kitűnő budapesti amatőrgyűttes fényes sevíllai győzelme után Malagában vendégszerepelt, ahol

sikerült a helyi csapatot kemény küzdelemben 3:2-re (1:0) legyőznie.

A BSE góljait Cseh II., Szűch II. és Kunz löfte.

Firenzében győzött a III. ker. FC

III. kerületi FC—Fiorentina 3:2 (1:0)

Firenze, december 29.

(A Reggel tudósítójának távirata.) A III. ker. FC olasz turáját vasárnap értékes győzelemmel folytatta. Ellenfelét, a II. osztályu Fiorentinát

szép játékkal a 3:2-es gólkülönbségben ki nem fejezett fölényvel győzte le.

Az első félidőben a III. ker. nagyon sokat lánadott, de csak egy gólt sikerült Fröhlich révén szereznie. Szünet után Meocci kiegyenli-

„MARS”-féle golyócsapatgyű gyermekkocsi világhírű!

Aranyita kizárólag: **BRUCK VI, Andrassy-ut 38** (Párisi Aruházal szemben)

Az 500 méteres gyorskorcsolyázóversenyt Wintner, az 1500 méterest Pataki nyerte

(A Reggel tudósítójától.) 500 méteres és 1500 méteres távon rendezett vasárnap reggel gyorskorcsolyázóversenyt a BKE.

Legjobbjaik nélkül folytak le a versenyek, mert Eötvös, Kausser, Kimmerring és Erdélyi Davosba utaztak.

Az eredmények, a győne jogviszonyokat tekintve, elég jók. 500 méteren újból a tehetséges Wintner győzött, aki versenyen kívül indulva, 1500 méteren is a legjobb időt futotta.

Részletes eredmények:

500 m.: 1. Wintner István 50 mp. 2. Vida Béla 50,3 mp. 3. Blazsevovszky Rezső 50,7 mp.

A bajnok Szepes Béla csak negyedik lett a BBTE siverenyén Győztes: Bély Miklós (BBTE)

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délelőtt tartották meg a Jánoshegyen a szezon első siverenyét. A BBTE lesiklóversenyén nem voltak a hívószavok megfelelőek és főleg ez okozott váratlan eredményeket. A 1½ kilométeres távon 34 nevező közül 22 indult és közülük kettőt diszkvalifikált a zsűri.

A verseny nagy meglepetése a bajnok Szepes Béla negyedik helyezése.

A győztes Bély Miklós (BBTE) ismert, tehetséges versenyző. A verseny befutója a következő:

1. Bély Miklós (BBTE) 1 perc 38 mp.
2. Glatz Erik (BBTE) 1 perc 39 mp.
3. Szendey András (MSK) 1 perc 43 mp.
4. Szepes Béla (MAC) 1 perc 44 mp.
5. Balatoni Levente (MAC) 1 perc 48 mp.

Vadas Marcel, Levitzky Piroška és a Szalai-Organista pár győztek a BKE műkorcsolyázó versenyén

(A Reggel tudósítójától.) Szombaton és vasárnap rendezte meg a BKE a szezon első országos műkorcsolyázóversenyét. A három részből — férfi, női és páros számokból — álló verseny kötelező gyakorlatait szombaton délelőtt, a szabadgyakorlatokat pedig vasárnap délelőtt tartották meg. A műkorcsolyázók mutatványait különösen vasárnap nézte végig nagy számú közönség, amelynek elsősorban a legnövésőbb verseny, a pároskorcsolyázás nyerte a tetszését.

A férfiak versenyében Szendrő István, Vadas Marcel és Hajós Henrik vettek részt. Amint előrelátható volt, ez

a verseny Vadas Marcel fényes győzelmével végződött.

aki különösen a szabadkorcsolyázásban mutatott be elsőrangú teljesítményt. Második Szendrő, harmadik Hajós.

A női műkorcsolyázóversenyen a tavalyi bajnok, Levitzky Pirián kívül Tóth Sylvia, Nyilas Vilma és Weinurm Babi indult.

Az első díjat Levitzky Piri nyerte.

a másodikakat Tóth Sylvia, a harmadikat Nyilas Vilma. Levitzky Pirián különösen kurje volt kitűnő, a kötelező gyakorlatokban azonban további javulásra szorult, ha külföldön is számottevő versenyző akar lenni.

A páros versenyre 5 pár állott ki: Szalai-Organista, Róttér-Szóllás, Philipovits-Dillinger, Tusák-Baldzs. Három pár tavalyi is ebben a párosításban szerepelt, míg a Róttér-Szóllás-együttes egészen újkéletű. Ugyanek az új pár a Szekrényessy-Ormos-pár is.

Az első díjat határozott fölényrel a tavalyi bajnokpár Szalai-Organista nyerte.

amely kitűnő összeállítás nehéz programot mutatott be igényőri kivitelben. A második helyre a Philipovits-Dillinger pár került, de a Róttér-Szóllás pár alig volt nála gyengébb és így bátran állíthatjuk, hogy a második és harmadik helyen levő párok egészen egyenrangúak és az ezidőszertintleg a régebbi együttes, Philipovits-Dillinger hosszabb együttműködésük alapján illeti meg. Föltűnő jó volt az egészen új Szekrényessy-Ormos pár is. Általában a verseny és különösen a páros verseny magas színvonalon mozgott és alig maradt volna el bármely nyugati metropolis versenyétől.

Öt magyar műkorcsolyázó utazik Krynicába. A BKE jég-hokkiesapatának krynicai vendégszerelvéssel egyidejűleg a lengyelek meghívására öt műkorcsolyázó is indul az ottani versenyeken. Levitzky Piri, B. Steiber Lotti, Vadas s a Szalai-Organista-pár utazik Krynicába.

4. Schneller Zoltán 51 mp. 5. Sógor 51,9 mp. 6. Pataki 52,6 mp. 7. Tóth 53 mp. 8. Kokas 53,2 mp. 9. Piskor 55,7 mp. 10. Boros 56,3 mp. 11. Belházy 56,4 mp. 12. Hidvégi 56,8 mp. 13. Onteiner 57,7 mp. 14. Molnár 58,3 mp. 15. Kardos 59,1 mp. — Kovács és Hermann buktak.

1500 m. (II. osztály): 1. Pataki Antal 2 p. 47,3 mp. 2. Sógor Andor 2 p. 48,3 mp. 3. Vita Andor 2 p. 49,1 mp. 4. Blazsevovszky Rezső 2 p. 50 mp. 5. Hidvégi 2 p. 57,3 mp. 6. Belházy 2 p. 57,6 mp. 7. Lakovics Pál 3 p. 05,1 mp. 8. Lakovics L. 3 p. 05,4 mp. 9. Beer 3 p. 36,2 mp. Molnár diszkvalifikáltak. A versenyen kívül indult Wintner ideje 2 p. 45,4 mp. Schneller ideje 2 p. 54 mp.

Győzött a BKE jég-hokkiesapata. A városi legiti nagyjégen vasárnap délután BKE kombinált csapata az FTC-vel barátságos jég-hokki mérkőzést játszott. A meccs 4:2 (1:1, 3:0, 0:1) arányban a BKE győzelmével végződött, annak ellenére, hogy egyik legjobb játékos, Minder Sándor az FTC csapatában szerepelt. A gólokat Wincser (2), Krempels, Abel, illetőleg Minder (2) ütötte.

Európa passzivitásba megy az amerikai futballvilágbajnoksággal szemben

Meisl és Mauro akciója vihart jósol a FIFA január 5-i müncheni konferenciájára

(A Reggel tudósítójától.) A FIFA (Nemzetközi Labdarúgó Szövetség) 1930 január 5-én Münchenbe egybehozott konferenciájának egyetlen tárgya az 1930. év nyarán Montevideóban rendezendő első futballvilágbajnoksággal kapcsolatos intézkedések megbeszélése lesz. A legfontosabb ezek közül annak megállapítása, hogy

Uruguay hány európai csapat startjára számíthat.

A kontinens többi csapatáról szívesen lemondának az uruguayiak, ha Magyarország, Ausztria és Csehszlovákia indulást biztosíthatná, de feltétlenül számítanak Olaszország és Spanyolország részvételére is, amely esetben a montevideói világbajnoki futballtorna erkölcsi sikere valóban biztosítva lenne. De minél inkább közeledik a müncheni konferencia napja, annál nagyobb ellenzék tömörül a futballvilágbajnokságban való részvétel ellen és éppen azokban az országokban, amelyek a pünkösdi barelonai kongresszuson elsőnek adták le a voksukat Uruguay mellett. Az MLSz még nem mondta ki az utolsó szót, de a hangulat határozottan világbajnokságellenes, habár Fischer Mór, a nemzetközi bizottság elnöke, akit a világbajnokság végrehajtóbizottságába is beválasztottak, minden követ megmozgat, hogy neccak Magyarországot, hanem Csehszlovákiát és Ausztriát is rábírja a montevideói tornán való részvételre. Biztos tudomásunk van arról, hogy

Fischer a múlt héten titkos küldetésben Bécsben és Prágában járt.

A csehek sem idegenkednek a délamerikai túráról, velük alighanem meg lehetne alkalmodni, annál hevesebben ellenzi a részvételt Meisl Hugó, az osztrák szövetség internacionálisan ismert kapitánya, akinek az a fölfogása, hogy

a magyar, az osztrák és a cseh futballszópr a jövőjét teszi kockára a montevideói starttal, mert ha az egyik a három ország közül esetleg meg is nyerné a tornát, az a győztesre és a vesztesekre egyformán káros kihatással lenne.

Eppen ezért Meisl, habár most utókorán Aróban tartózkodik, valószínűleg személyesen vesz részt a müncheni konferencián és bebizonyítani törekszik, hogy semmiképp anyagi kárpótlással nem ér föl az a kár, amely az európai csapatokat különösen kondícióban érheti, eltekintve attól, hogy

Délamerika semmiestére se tudná a torna reális lebonyolítását biztosítani.

De Meislnél is energikusabb hangon készül felszólalni Mauro, az olasz futballszövetség nemzetközi bizottságának az elnöke, aki

a legkomolyabban el fogja ítélni azt az alkudozást, amelyet Uruguay a kontinens országaiával folytat.

sőt fölveti a bizalmi kérdést a FIFA elnökségével szemben, amely Angliával is alkudozik, 280.000 pengőt ígérve, startja esetén, az angol válogatott csapatnak, már pedig Anglia a FIFA által kiírt világbajnokságban nem is vehet részt, miután kitért a futballsport nemzetközi szövetségéből. A müncheni konferencián tehát az Uruguay-Fischer Mór, más-

Győzött a MHC jég-hokkiesapata a Tátrában. A Magyar Hockey Club bemutatkozása a tátrai jég-hokki tornán nagyon jól sikerült, amennyiben a BC Jungbunzlauer csapatát 4:0-ra (1:0, 2:0, 1:0) győzte le. A magyar csapat nagyon szép kombinatív játékot mutatott; különösen gróf Révay csapatkapitány és Teleyk excelláltak. A mérkőzés első gólya gróf Révay érdeme, a II. harmadban Teleyk és Márffy voltak eredményesek míg a III. részidőben gróf Bethlen Gábor szerezte meg a MHC negyedik góliját. A mérkőzést a prágai Porosz vezette, akinek ítéleteivel mindenki meg volt elégedve. — A prágai Slavia fölényesen verte 10:0-ra Besztercebánya csapatát a WAC (Bécs)—Slovan Máhrisch-Ostrau ellen 5:0-ra győzött, a CKS (Vischrad—Prága) a brünni főiskolások ellen 0:0 arányban eldöntetlenül végzett.

A Berliner Schlittschuh Club versége Davosban. Davosból jelentik A Reggel-nek, hogy a Spengler-kupáért vasárnap megtartott nemzetközi jég-hokki-tornán a kupát védő Berliner Schlittschuh Club váratlan vereséget szenvedett. Az elődöntőben Davos első csapata 5:1 (2:0, 0:0, 3:1) arányban győzte le. A berliniek egyesület góliját Brück ütötte. A másik elődöntőben az Oxford Canadians 7:1 (2:1, 2:0, 3:0) fölényes gólaránnyal győzött a Züricher Eislauf Verein ellen. Cambridge egyetemi csapata barátságos mérkőzésen 6:1 (4:0, 1:1, 1:0) arányban verte Davos II. csapatát.

részt a Meisl—Mauro frakciók között viharos összecsapásokra van kilátás és ismervé az osztrák futball vezérének óriási befolyását, valószínű, hogy a kontinens Uruguay minden további közeledését ridegen el fogja utasítani.

Némét labdarúgóeredmények: Berliner SV 92—Süd-Nord 8:1. Minerva 93—Concordia Zagrab 4:3. FC Neukölln—Helgoland 2:4. I. FC Nürnberg—VFR Heilbronn 7:0. FV Saarbrücken—SV Wiesbaden 0:2. Karlsruhe FC—Freiburger FC 2:4. PSV Frankfurt—Roth-Weiss Frankfurt 0:2. München—Berlin (városközi) 6:1 (3:0). Borussia Neunkirchen—Offenbacher Cickers 2:1. VFR Mannheim—Stuttgarter Cickers 2:3. Schlesien—VFR Breslau 2:6. Spielverein 99, Duisburg—Red Star Olympique Paris 3:2. Preussen Krefeld—DFC Fortuna 1:5. Sportfreunde—Eintracht Lipse 6:5. Fortuna—Lipsei Viktória 1:0. TUB Lipse—Lipsei Spielvereinigung 2:1. SC Planitz Zwickau—Club Français Paris 4:7 (2:0).

Lósport

Ügetőversenyek

(A Reggel tudósítójától.) Az év utolsó versenynapján az egyes futamok mezonyei kissé megfogytakoztak. Az ötös átlagot egyedül a nap főversenye törte meg, amelyben nyolc ügető állt starthoz. Eion itt oly könnyű feladatot állított, hogy megközelítőleg sem kellett tudása javát adni, hogy a jó startot vett Horpacset megelőzze. A napot Fénybogar biztos győzelme vezette be. A handicapban két diszkvalifikálás is volt. Fancyt az első helyről, Alabestert a harmadik helyről dobták le, így azután Senator M. lett első és a negyediknek beérkezett Picolo második. A harmadik futamot Express nyerte. Nyerését a kitiltott Feiser javára kell pótlólag elkönyvelni, mert Express mára az ominózus esütőfőknön nyerhetett volna, ha Feiser lovát Haas hajtó akkor ostorával nem akadályozta. A napot befejező Amatőr-versenyben Stein ur nemcsak a sapakját veszítette el, de a versenyt is a nagy favorit Sverig szülkiáján. A versenyt a végig vezető Néha nyerte. Legközelebbi verseny nap 1930 január 5.

Részletes eredmény:

I. futam: 1. Fénybogar. 2. Fencion. Im. 3 16. Tot. 10:49. 34. 33; olasz 10:52.

II. futam: 1. Senator M. 2. Picolo. Im. 3 16. Tot. 10:38. 35. 33; olasz 10:35.

III. futam: 1. Express. 2. Kerinéz. Im. 4 16. Tot. 10:31. 21. 27; olasz 10:31.

IV. futam: 1. Eion. 2. Horpac. 3. Baba. Im. 5 16. Tot. 10:20. 12. 14, 13; olasz 10:42.

V. futam: 1. Néha. 2. Sverig. Im. 3 16. Tot. 10:23. 11. 11; olasz 10:32.

Kiadja: Lázár Miklós A Reggel Lapkiadó Részvénytársaság.

Felölős kiadó: Róna Ödön igazgató

Világosság könyvnyomda Rt., Budapest, VIII. Conti-utca 4. Műszaki igazgató: Deutsch D.